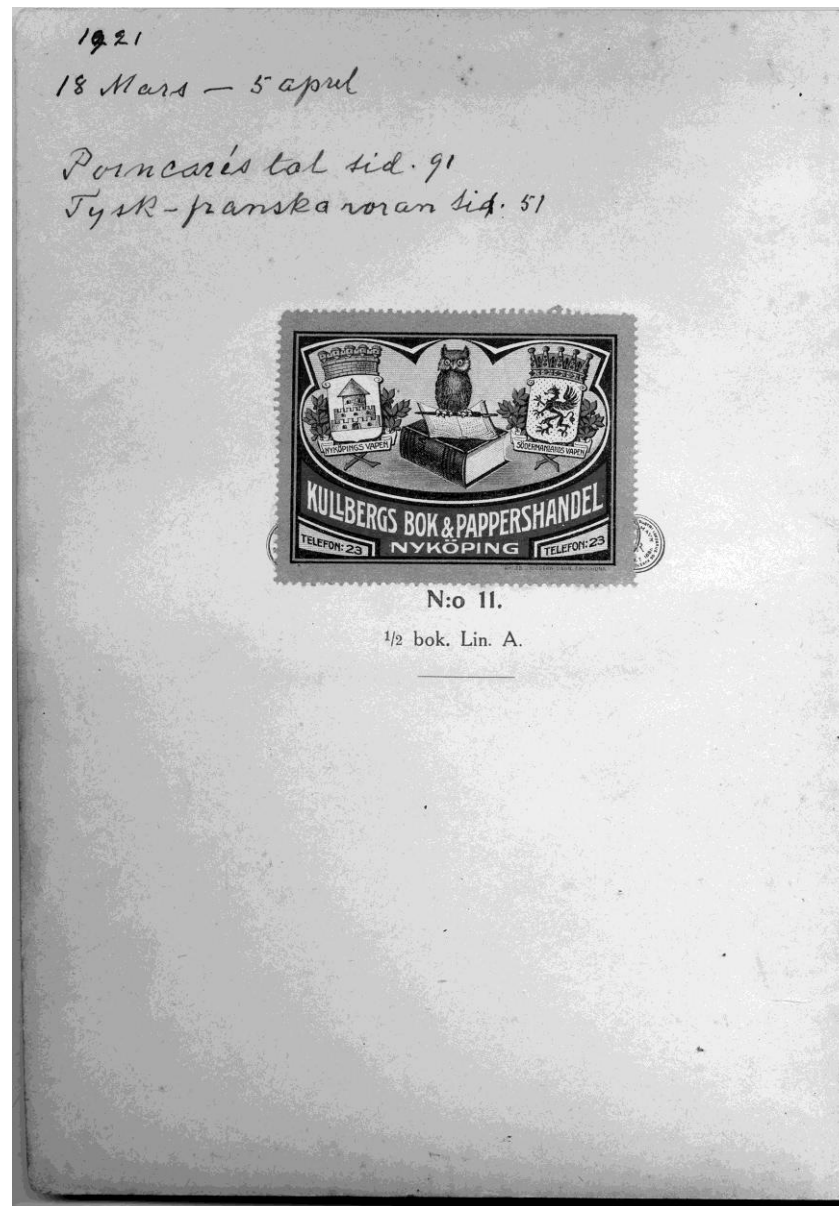
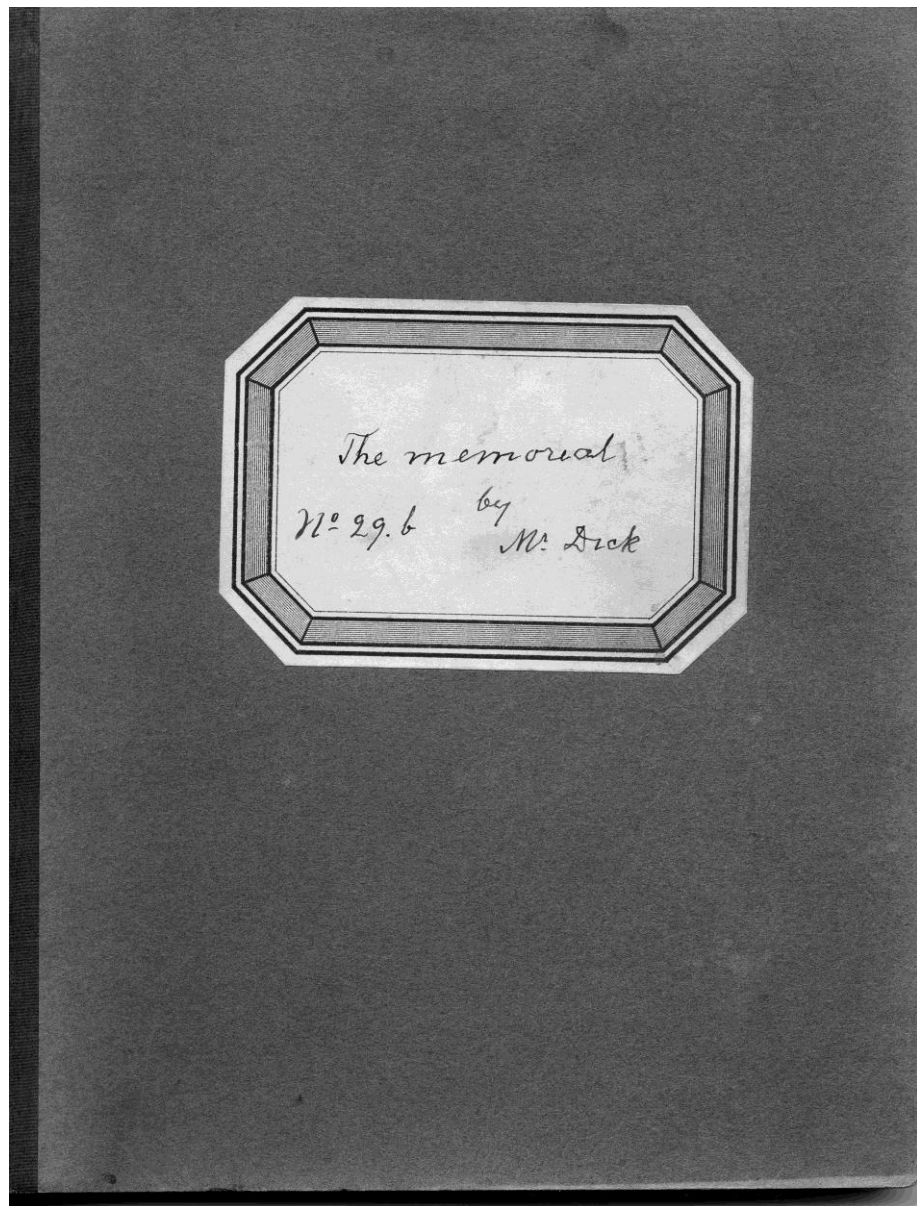

The memorial by Mr Dick nr29b

The memorial by Mr Dick nr29b

(fortsättning från sid 36 förra häftet)

Talaat Paschas baneman afled på grund af den misshandel han blef utsatt för strax efter dådet. Han hann dock med att omtala att hans namn var Salomon Teilirian, student och att han härstammar från en liten by vid Persiens gräns. Hans föräldrar blefvo under de stora morderna i Armenien bortsläpade och dödade under de mest fruktansvärda omständigheter. Teilirian hade då svurit att hämnas. Han ansåg Turkiets storvesir bära ansvaret för morderna och under de senaste åren hade han rest Europa rundt sökande efter den man som nu ändtligen fallit offer för hans revolver.

Talaat Paschas lik kommer att balsameras och skickas till Turkiet –Teilirians dito får väl rackaren ta hand om.

I Svennerums kyrka skulle för ett par veckor sedan uppläsas en kungörelse om att räfgift skulle utläggas på en viss namngifven gård i socknen. Emellertid uppläste icke vederbörande prästman densamma. I inforrad förklaring säger pastorn att en kristen människa icke kan taga på sitt ansvar att uppläsa så farliga kungörelser. Länsstyrelsen i Göteborg har nu ålagt domkapitlet att gå i författning om

att kungörelsen blir uppläst – Prästerna äro sig lika i alla väder

I sin bok "Drei monate in SovjetRussland" beskriver den tyska författaren, namnet uteglömdt den ryska intelligensens tragedi och omtalar ett sammanträffande med en af den bolsjevikiska lyrikens förhoppningsfullaste stjärnor, som genom en förtjusande kvinlig tolk som skulle ge mig^{x)} upplysningar om det nuvarande Rysslands litteratur. Mot den vackra unga tolken uppträdde han ungefär som busen i sagan, men äfven i vårt samtal uppträdde han ytterst obehärskad, och då jag nämnde några andra diktarpersonligheter utom honom själf slog han i vredesmod sönder en del af mitt möblemang. Jag erfor emellertid af honom att samtliga proletärsförfattare äro maskeradt borgerligt pack, som af ren opportunitet går bolsjevismens ärenden.

Då jag frågade honom om hans egen ståndpunkt till den proletaristiska etiken förklarade han att han om några veckor skulle ge ut ett band dikter anonymt. Han talade emellertid om både hvad hans verk skulle heta och hvad det skulle handla om och då jag påvisade att anonymiteten på detta sätt inte blef mycket värd, störtade han ursinnig

^{x)} den tyska författaren, slarvigt skrifvet

The memorial by Mr Dick nr29b

ut ur mitt rum. Sedan läste jag en af hans dikter – ren senil futurism.

— — — Hvarför äro de intellektuella bolsjevismens styfbarn? Hvarför hör man i Kreml så ofta talas om de ”förbannade intellektuella”?

Man måste göra klart för sig att sociala tänkandets fäder voro intellektuella, socialismens förelöpare i Ryssland, dekabristerna, voro bildade, förnämna officerare som hämtat styrka ur den europeiska humanismens källor

— — — I Kreml sitta uteslutande intellektuella. Ville man vara elak skulle man kunna säga att just detta senare faktum är orsaken till den nöd och den förföljelse som de intellektuella utom Kreml få lida. (släkten är värst)

Bolsjevikerna äro ett parti och ett socialistiskt parti är som en sekt. Och det finns intet hat bittrare och outsläckligare än det som råder mellan sekter, religiösa eller politiska. Derför sitta nu i ryska fångelser kadetter, mensjeviker och socialrevolutionära, de som gjort den ryska revolutionen, samma män och kvinnor som den tsaristiska

regimen förföljt; många för hvilka revolutionen öppnat fångelsens portar endast för en kort tid, i samma celler som förut.

— — — De intellektuella som skapat revolutionen och velat störta tsarväldet hade ingalunda bolsjevikernas strängt kommunistiska nivellerande program. Och därför anse bolsjevikerna dem anfrätta af kapitalismen, ljumma och kompromissvänliga – typiska evolutionister och skrifbordsideologer. Bolsjevikerna betrakta mensjeviker och socialrevolutionära som ännu bittrare fiender än den inbitna bourgeoisien och de landsflyktiga aristokraterna.

— Då man i telegrammen läser att ”Hela Ryssland är i uppror”, innebär detta en icke så obetydlig öfverdrift. Ryssland är väldigt och dess bönder kunna icke läsa, så att hela Petrograd skulle kunna brinna upp utan att bönderna fingo höra ett ord härom – ja de skulle förresten ta det med fullkomlig likgiltighet om de också finge höra det. Om världskriget veta de också så gott som intet, och tsardömets fall intresserar dem huvudsakligen därför

The memorial by Mr Dick nr29b

att de därigenom kommit i besittning af jorden. Lenin har icke vågat gå så våldsamt tillväga mot bönderna som proletariats diktatur egentligen förutsätter, ty bönderna äro mäktiga genom sitt antal – de utgöra 80-90 procent af befolkningen.

”I fråga om försvarspolitiken dväljes man på åtskilliga håll inom högern alltjämnt i samma stämningvärld som tiden omkring år 1914 och före det tyska nederlaget. Så skriver Södermanlands Länstidning om den snart på tapeten kommande försvarsfrågan”.

”Hvad det kommer att mynna ut i kan man på förhand tänka sig; försvaret skall ytterligare kringskärvas och försvagas till förmån för nya sociala utopier och experiment. Vi syssla så beskäftigt med att ”bereda den största möjliga lycka åt så många som möjligt”, men vi äro så upptagna af detta barmhärtighetsverk att vi icke äga förmågan att klart se hurusom ett oväder, våldsammare än något föregående höjt sitt svarta anlete öfver horisonten^{x)}, färdigt att krossa oss alla med sina urladdningar.

x) menas härmed det lifskraftiga sovjetryssland-eller sossarna, som ska kufvas med ungsossesoldater

Och denna gång kunna vi icke hoppas på att en kraftig arm,^{x)} lik den som vid de Masuriska sjöarna på sin tid räddade våra lif, skall bespringa oss i farans stund.

(Huru mycket lyckligare och lugnare skulle vi icke ha det om vi, följande professor Fahlbeeks recept genom en modig uppslutning vid Tysklands sida nu intagit Bayerns ställning – med ”ett skäligt mått af frihet”, förstås.) (och minst 10 milliarder statskuld)

Viviani skall resa till Amerika för at få till stånd en rådplägning om det planerade nya Nationernas förbund. Äfven en britisk representant kommer att medverka. Det meddelas att Harding ämnar rikta en sista appell till senaten och kongressen för att utverka Amerikas inträde i ett fackförbund på ny grundval . Man väntar att Viviani kommer att framlägga ett program som man tills vidare kan enas om innan det nya fackförbundet träder i kraft.

(X sid 8)

Våran nyutnämnda skollärare har af den afgående,

^{x)} ”Den kraftiga armen” har dock väsentligen minskat faran för oss genom att sätta Lenin i Ryssland

The memorial by Mr Dick nr29b

min vän Flugkvisten, tillhandlat sig ett piano som denne för 35 år sedan inköpt för 28 kronor. Instrumentet har sen dess stått på vinn' men skall nu iståndsattas af snickar Lindgren, och sen är det att hoppas att musiklifvet här får en uppryckning. För närvarande äro vi hänvisade till Langa Daniels piglock som är läck, så att det ger ifrån sig ett biljud som man kunde misstänka Daniel själf för – och som uppväcker allmän munterhet på våra soirées dansanter, isynnerhet bland de unga damerna.

Amerikanska utrikesministern Bryan som i åtskilliga utrikespolitiska problem har samma uppfattning som Harding skrifver i skadeståndsfrågan:

Om Förenta staterna begära att de allierade skola återbetala de millioner (milliarder) dollars de lånade under kriget, kunna de europeiska nationerna icke efterkomma vår fordran under loppet af en generation, och fasthålla vi trots allt vid att få hvarje dollar tillbaka, så tvingas de allierade att indrifva summan hos de besegrade (detta tycks Bryan således inse). Skulle Förenta staterna däremot

göra eftergifter åt de allierade, kunde fredstraktaten i gengäld reviderat och de tidigare krigförande få till stånd en för bägge parterna tillfredsställande öfverenskommelse. Rustningsfrågan skulle därefter kunna behandlas på grundval af det ömsesidiga förtroende som skulle skapas.

Bryan säger sig icke kunna uttala sig om skadeståndets storlek, men föreslår att Förenta staterna skola efterskänka de allierades skulder på ovan antydda villkor.

(Bravo! Uncle Sam gack och gör samma ledes, John Bull, och efterskänk din fordran på Frankrike, det har du råd till. Hvad som återstår af krigsskadersättningen kan och bör klämmas ut ur tyskarna, hur mycket de än gnälla)

Det påstås från väl underrättadt håll att Viviani har utarbetat ett helt nytt förslag till organisation af Folkens förbund och att denna organisation betecknar en fullständig brytning med den nuvarande Wilsonska grundvalen för förbundet.

The memorial by Mr Dick nr29b

Enligt hvad som antydes går Vivianis förslag ut på att Folkens förbund i sin nuvarande form skall upplösas. I stället skola förbund bildas af staterna i hvarje världsdel så att till exempel Europas folkförbund utför det nuvarande förbundets uppgifter beträffande de lokala Europeiska frågorna och Amerikas folkförbunds uppgifterna beträffande de lokala amerikanska frågorna. När det däremot gäller frågor af världspolitiskt intresse föreslås sammankallande af möten af delegerade för samtliga de fem världsdelarnas förbund, sådana världskonferenser skulle då äga rum i alla afrustningsfrågor i större socialpolitiska frågor och så vidare.

I en artikel om blåsippsskövlandet nu på våren skrifer "en botaniker utan herbarium" bland annat:

— — — För icke länge sedan fick den som öfverlämnade den första för året skjutna lärkan till konungens köksdepartement att guldmynt för sitt besvär, med resultat att gammal och ung lågo på lur för att med ett

hagelskott hälsa vårens första jublande budbärare^{x)}
Kejsar Tiberius öfverste fästarrangör var nog älskvärd att då och då låta slå ihjäl några dussin människor – man var ju då lika lite noggrann med människiskolif som vi nu med växtlif – hvilka, iklädda sida hvita kläder och smyckade med blommor, arrangerade i smakfulla grupper fingo flyta omkring i Capri blå grottor när Hans majestät behagade ta sig en lusttur där.
(jämför Neros mänskliga facklor)

"Det är skilnad på frisk och sjuk nationalism" har gumman Allehanda sent om sider kommit underfund med:

"Vi ha tidigare så starkt predikat nödvändigheten af en sund och stark nationalitetskänsla i detta vårt lilla Sverige, att man måhända skall vilja förmena oss rätten att beteckna det våldsamma bakslaget i nationalism inom storpolitiken som en ödesdiger reaktion. Men det är skilnad på frisk och sjuk nationalism. Den friska nationalismen vill lefva och låta lefva, den sjuka vill

^{x)} hvilken råhet!

The memorial by Mr Dick nr29b

lefva genom att förintä andra. Europas företäde framför andra världsdelar var det rika kulturlif som uppstod genom olika nationaliteters samspel och växelverkan.

(Den "sunda" nationalismen inom Willy's Tyskland har på ett egendomligt sätt gett uttryckt åt sin önskan att låta andra nationer lofva – "Tyskland måste behärska världen eller gå under". Om intet annat alternativ ges är det så godt att det går under.

"Östgöta-korrespondenten" advocerar för ökad tullskydd å jordsprodukter i en lång artikel som avslutas med visdomsorden: "Man vill så lätt glömma att jordbruket är underkastadt samma ekonomiska lagar som andra näringar" – Härpå svarar Dagen Nyheter:

Det förefaller som om tidningen själf i första rummet skattat åt denna glömska. Kollegan medger att de goda åren gifvit de flesta landtbrukare en starkare ekonomisk ryggrad, så att de kunna stå emot påfrestningarna, hvarför det egentligen äro de hvilka under högkonjunkturerna köpt gård och inventarier till topp-pris, som nu sitta trångt.

För deras räkning begär nu Östgöta-correspondenten ett effektivt tullskydd för spannmål, ehuru tidningen borde inse att jordbruket lika litet som någon annan näringsgren kan skyddas mot den inverkan af de ekonomiska lagarna, hvarigenom den ofrånkomliga förlusten vid öfverspekulation drabbar dem som under den nedåtgående kurvan inneha spekulationsobjekten^{x)}

(Det är ren fräckhet att vilja fördyra svenska folkets lefnadsomkostnader och derigenom förminska dess förmåga att konkurrera med utlandet, för att hjälpa en hop Augustar som dragits vid näsan af egendoms-jobbare)

Roosevelts, ex-presidentens, maxim var:

"Speak softly, and carry a big stick^{xx)} (bra)

I underhuset debatterades d 22 Mars handels-öfverenskommelsen med Ryssland. Lloyd George höll härvid ett anförande hvari han betonade att öfverenskommelsen vore en ren handelsöfverenskommelse,^{xx)} uppträd humannt men med knölpåk i näfven?

^{x)} träffande namn på de svenska jordegendomarna — de gå ur hand i hand

The memorial by Mr Dick nr29b

hvarigenom Sovjetregeringen erkännes som Rysslands regering de facto, hvilket den otvifvelaktigt är.

Man hade vidtagit omsorgsfulla åtgärder för att skydda alla engelska kraf och engelska regeringen hade för avsikt att, då den allmänna uppgörelsen skulle diskuteras, med kraft framföra engelska undersåtars kraf på skadestånd för lidna förluster. England hade äfven afgifvit försäkran till franska regeringen att de liknande franska krafven skulle stödjäs af England, då förhandlingar mellan Ryssland och Västmakterna inledas om upprättande af stadigvarande fred. (se sid 22)

Vidare yttrade Lloyd George att han icke visste hur länge sovjetregeringen kunde förbli vid makten. Ej heller kunde han för ögonblicket finna något alternativ, men han såg en förändring i Ryssland själf. En förvandling hade inträdt i det den vilda extravaganta kommunismen vore på upphällningen och man började erkänna att detta system är omöjligt så länge den mänskliga naturen är sådan den är. Lloyd George

omnämnde de märkliga tal af Lenin, som nu delats genom Moskvaradion, och förklarade att Lenin insett att han måste knyta handelsförbindelser och att han icke kunde reparera lokomotiven med Marxdoktriner. Sovjet-regeringen bestod af dugliga män och de ha visat sin duglighet genom att uppgifva dessa doktriner. Under stor munterhet vädjade Lloyd George till det britiska arbetarpartiet att följa Lenins exempel.

(”Stor såsom Kejsare, skulle du blifvit lika stor på varietétribunden, sades det en gång om Willy – stor såsom statsman skulle du nog också blifvit en styf lindansare” – kan man kanske säga om Lloyd George)

Ehuru ingenting skulle fröjda mig mer än att få se Lenin dingla i en galge, har det ej, i stort sett, så särdeles stor betydelse om en eller annan kriminaldåre – en Lenin, en Trotski, en Willy, för att inte tala om Nietzsche, Liman Enver Pascha med flera, komma helskinnade undan. Man får lefva på hoppet att de förr eller senare blir mördade.)

(se X sid 16)

The memorial by Mr Dick nr29b

Det har förut omtalats att Scheidemann och amiral Lindman råkat i lufven på hvarandra angående innebörden af ett samtal dem emellan år 1917. Herr Scheidemann skrifver nu, d.23 Mars:

Om det som herr Lindman nu låter offentliggöra i svenska tidningar vill jag icke disputeras med honom. Mina anteckningar rörande samtalet nedskrifvas en timme sedan detta ägt rum. Jag står fast därvid, ord för ord. Jag kunde tillfoga mycket, men icke taga ett ord tillbaka. Hr Lindman har tydligen nedskrifvit sina anteckningar på en tidpunkt då han icke hade allt kvar i minnet (se förra memohäftet). Eljest skulle han omöjligt ha kunnat skrifvit som han skref:

”Ehuru socialdemokrat var Scheidemann tillika imponerad af kejsaren, ty han fällde omdömet: ”Det finnes icke någon monark i världen, som har gjort så mycket för sitt land som Kejsar Wilhelm för Tyskland”. Jag vet inte om det i Sverige finnes någon människa som tror mig om att ha fällt ett sådant yttrande.

I Tyskland tror mig säkerligen ingen om det. (aj, aj, aj! Lindman lille)

Från Ryssland skrifves:

— — — Lenin uttalade i sitt senaste tal att det vore ett missgrepp att nu stöta ifrån sig dessa element (socialrevolutionärer och mensjeviker) — — man bör öfverväga möjligheten för de moderata socialisterna att dela regeringsansvaret. En järnhård nödvändighet tvingar oss att åtminstone tillfälligt återgå till kapitalismen. Detta strider mot våra principer säger man. Javäl, men vi måste göra det för att ej gå under — — — Då Lenin gör eftergifter som dessa bör man inse att läget är förtvifladt. Då katastrofen är inne är Lenin villig at sluta hvilken ”Brestfred” som helst, för hvilket pris han än måste köpa sitt ”andrum”. Men det finnes knappast hopp om att kompromissandet skall leda till stora positiva resultat. Det ekonomiska förfallet kommer att fortgå. Det kan inte hindras. Enda räddningen är hjälp utifrån. Lenins nya paroller låta vackert, men den som känner verkliga läget i

The memorial by Mr Dick nr29b

Ryssland måste säga att allt detta kommer för sent. --

Ögonblickets politiska trångmål består däri att man söker uppegga bönderna mot arbetarna och de småborgerliga arbetarelementen mot bolsjevikdiktaturen -- mellan proletariatet och småbönderna existerar motsättningar som kräva radikala och omedelbara åtgärder. Dyliga motsättningar måste alltid göra sig gällande i ett land, där den proletära revolutionen upp bäres af en minoritet och där de småborgerligt sinnade bönderna utgöra en förkrossande majoritet. Detta sakförhållande kommer man ej ifrån och Lenin medger att man måste göra sig beredd på ett maximum af eftergifter (se sid. 20. X)

Tysk poesi,

1) i en tysk lärobok för folkskolan

”Schlagt alles tot was um gnade fleht

Schiesst alles nieder wie Hunde

Mehr Feinde, mehr Feinde sei euer Gebet^{x)}

In dieser Vergeltungsstunde!

^{x)} Nå den bönen blef då uppfylld – hela världen hörsammade den

2) Ist denn kein Stuhl da, Stuhl da, Stuhl da
Für meine Hulda, Hulda, Hulda.

– Långt mera sympatisk än föregående men så är den också Österrikisk. – Sjunges nu af hög och låg i det till säker undergång dömda, svältande Wien

I en artikel om det stockholmska stadsfullmäktigevallet läses:

”Det är icke tilltalande att nödgas konstatera att då hufvudstadens befolkning går till kommunalval i dessa svåra tider med sina stora och maktpåliggande uppgifter, så är det om spriten som den hufvudsakliga striden utkämpas -- man kan ha olika meningar om den lämpligaste formen för restriktionerna -- men man borde kunna enas om att dessa frågor om större eller mindre tilldelning (etc) kunde lösas med mindre pompösa medel än hela den kommunala valapparaten. Det vore kanske också bättre förenligt med hufvudstadens ställning som landets kulturmetropol om den vid uppmarschen till de

The memorial by Mr Dick nr29b

kommunala rösttunnorna hade förnummits en något mindre stark klang af buteljer. (roligt. Det liberala partiets försvagande får helt säkert hufvudsakligen skrivas på fyllegubbarnas och förbudsidioternas konto)

Kommunistuppror åtföljdes af betydande blodutgjutelse rasa nu (d. 26 mars) litet hvarstans,^{x)} – ensamt i Hamburg dödades den 24de 30 personer. Det förenade kommunistiska partiets styrelse offentliggör i Rothe Fane en uppmaning till generalstreik. – – – I Karf blefvo åtta landtjänare hotade af en stor människomassa. De flydde in i ett hus som belägrades af folkmassan. Sedan de under eldstriden förbrukat sin ammunition, antydde de genom en hvit duk att de ville ge sig om de erhöll fritt aftåg. Detta tillförsäkrades dem. Å de begåvo sig ut ur huset blefvo emellertid fyra af dem grymt mördade, två skadades så svårt att de nästan omedelbart afledo och de båda öfriga blefvo svårt stympade.

(Detta är bekräftelse af de tyska damernas på

^{x)} i Tyskland, usch så'n svenska!

heder och samvete afgifvna högstämnda protest mot att tyskar under kriget någonsin skulle kunnat begått grymheter. "Därtill känna vi för väl våra män, bröder och söner för väl.

Ställd mellan kommunistupproren och de inmarscherande Ententetrupperna kan det icke förnekas att den tyska regeringen har det temligen "marigt", som vi säga på lande, just nu
+(sid 17) Socialrevolutionärer och mentjeviker ha åter börjat en liflig agitation i Petrograd. I deras flygblad förnyas krafvet på konstituerande församling. Lifsmedelsläget i staden är förtvifladt. Kommunen utdelar alls inga ransoner. Befolkningen begagnar sig emellertid i stor utsträckning af den under orosdagarna framtvingade friheten att anskaffa mat från landsbygden. Dagligen försiggår en fullkomlig folkvandring till trakterna kring Petrograd. Man byter ut sina sista ägodelar mot böndernas spannmål. Fabrikena stå tomma, då nästan alla arbetarna begifvit sig till landet

The memorial by Mr Dick nr29b

för att köpa livsmedel, som de mest betala med staten tillhörigheter som de ogeneradt föra med sig från de nationaliserande fabrikerna (!!!)

(I början af sovjetstyret, då det ännu fanns metalledar kvar ombord på örlogsfartygen, brukade hrr matrosar från amiralsrang nedåt, då de kände sig supphungliga, skruva loss dessa från kanoner etc samt sälja dem som skrot i lumpbodarna, hvarefter det blef sjölif av — det enda sjölif de voro riktigt hemmastadda i.)

För öfrigt råder i staden yttre lugn efter Kronstadt-nederlaget. Emellertid framställes bland arbetarna energiska yrkanden på undersökningskommission af partilösa, hvilken skulle noggrant undersöka de verkliga orsakerna till Kronstadttupproret och fastställa hvilka som deltagit i detsamma. Man vill ha ett slut på bolsjeviklegenden att det varit fråga om ett generalsäfventyr. Under det yttre lugnet råder åter en orolig stämning och svårt är att säga hvad morgondagen bär i sitt sköte.

Beträffande den amerikanska noten till sovjetregeringen (rörande handelsförbindelsen) telegraferas d. 26 mars att Amerikanska utrikesdepartementet intar den ståndpunkten att det icke för närvarande finnes anledning att lämna ett bestämdt svar på Sovjets förslag att amerikanska regeringen skulle mottaga en handelsdelegation från Ryssland. Man anser att det är tids nog att behandla frågan om sovjetdelegationen sedan svar ingått på amerikanska regeringens begäran om försäkringar från Sovjetregeringen rörande ändrad hållning gentemot de kommunistiska principerna och den privata eganderätten — — — — — Det är tydligt för amerikanska regeringen att de förhandenvarande omständigheterna icke lämna någon trygghet för handels utveckling — — — Blott i Rysslands produktivitet ligger det något (!) hopp för ryska folket, och det är fåfängt att vänta handels återupptagande förän en säker ekonomisk basis för produktionen upprättats. Vilket för produktionen är erkännandet under

The memorial by Mr Dick nr29b

säkra garantier af den privata egendomen, kontraktens helgd och rättigheter till fritt arbete. Om man har för avsikt att vidtaga sådana vidtgående förändringar, innefattande tillbörlig hänsyn till skyddet för enskilda personer och deras egendom samt införandet af ett för handelns vidmakthållande nödvändigt tillstånd, skall Förenta staterna med glädje mottaga öfvertygande bevis på genomförandet af dylika förändringar, men innan sådana bevis lämnats är regeringen ur stånd att finna någon tillräcklig grundval för ett öfvervägande af handelsförbindelser.

(utmärkt, så rakryggadt borde England ha uppträdt, istället för att af pur vinningslystnad fördröja Sovjets sammanstörtande – Måne icke, förresten, U.S.A-s rakryggighet bottnar i^{x)} att de i handeln med Ryssland komma att vara handicappade gentemot England och, i synnerhet, Tyskland, hvilka dels ligga bättre till, dels i utbyte mot sina industriprodukter kan

^{x)} att de har klart för sig

taga råvaror, säd och mineraloljor som Förenta staterna ej behöfva. Obs! som Sovjet sakna pengar måste importen betalas med råvaror.

Från Reval uppges att splittringen mellan bolsjevikledarna är i tilltagande, särskildt råder missnöje med utrikespolitiken. Tjitjerins ersättande med Litvinov på yrkas, främst emedan den förste nämnde ej förmår tillräckligt främja kommunismens spridning i Västeuropa.

Bolsjevikerna synas räkna med möjligheten att förlora makten. Flera ledare ha sändt sina familjer till de baltiska länderna och Tyskland. Sovjetrepresentanterna i utlandet ha beordrats realisera allt i bankerna deponerad guld till valuta och öfverföra denna i privat ägo (?) Framstående bolsjevikerna ha ansökt om afsked och uttagit utlandspass. Några ha redan lämnat Ryssland.

Från Wien meddelas den 30de mars att exkejsar Karl den 26te förklädd ankom till Steinamanger och tog in hos

The memorial by Mr Dick nr29b

biskopen därstädes. Konseljpresidenten^{x)}, utrikesminister Teleki, aflade besök hos exkejsaren, hvarefter denne tillsammans med exkejsaren begaf sig till Budapest och besökte riksföreståndare Horthy som uppmanade exkejsaren att återvända till Schweiz. Exkejsaren afreste från Budapest, men beslöt kvarstanna i landet och torde för närvarande befinns sig i Steinamanger.

Frankrike representant i Buda-Pest har meddelat att de allierade motsätta sig exkejsarens uppstigande på ungerska tronen.

Ministerpresidenten misstänkes att ha haft vetskap om kung Karls ankomst. Sedan (ex) kung Karl afvisats af Horthy anses Telekis ställning undergräfd. Det starkaste partiet inom ungerska parlamentet, bondepartiet, ställer sig afvisande mot kung Karl.

Ungerska regeringen har erhållit en not från ~~Buda-Pest~~ Ententen, hvori Habsburgarnas återvändande betecknas

^{x)} i Ungerska republiken!

såsom casus belli. Till följd af denna not ha greve Andrassy (m.fl.) afrest till Steinamanger där exkejsaren befinner sig.

Det meddelas att exkejsar Karl uppmanade riksföreståndaren Horthy att öfverlämna makten till honom, hvarpå Horthy svarade att han hade mottagit sitt ämbete af nationen och att han i valet mellan konung och folk ställde sig på folkets sida. Detta meddelande gjorde ett starkt intryck på exkejsaren, som väntade att bli mottagen med jubel i Ungern. (stackars bortfjantade, vilseförda^{x)} August – undras om Willy, som ju är stormrik, då och då ger honom en hacka, så att han undgår verklig nöd. Hans inkomster lära ju vara mindre än en skurmadams – 2400 österrikiska kronor om jag minns rätt) (det vore Willys förbaskade plikt, han som är orsaken till Österrikes förintelse och Habsburgs störtande, att ge stackars Kalle ett skapligt underhåll, åtminstone motsvarande hvad till exempel en pensionerad kapten erhåller. Hvad Habsburgarna och det Österrikiska

^{x)} se + sid 29

The memorial by Mr Dick nr29b

folket måtte hata Willy och Preussen!)

X Från London telegraferas den 29 mars att Englands oafhångiga socialistiska parti, som under påsken hållit konferens i Southwark, har med öfverväldigande majoritet afvisat anslutningen till den Leninska bolsjevik-internationalen. Omröstningen om Moskvaprogrammet gaf nämligen till resultat 521 röster mot och 91^{x)} röster för Lenins villkor. Ledebaur, som deltog i kongressen, framförde en hälsning från de tyska oafhångiga. En revolution i England, hvarom en del ombud talat, ansåg han vara alldeles omöjlig.

I en artikel om den tyska valutans framtid skrifer prof. Maynard Keynes:

— — — Det är väl bekant att för närvarande många faktorer medverka för att göra riksmark framdeles ännu mindre värd än de äro för närvarande. Regeringens utgifter äro ungefär tre gånger så stora som dess inkomster och bristen fylles till stor utsträckning genom utsläppandet af

^{x)} representerande mindre än 10% af partiets sammanlagde medlemsantal

nya banksedlar, ett förfarande som, enligt allas enstämmiga åsikt måste förminska sedelvärdet. Tysklands export (med undantag för leveranser enligt fredsfördraget) har visserligen visat en afsevärd förbättring från det sämsta läget, men är ännu betydligt underlägsen den absolut nödvändiga importen och handelsbalansen går sålunda emot Tyskland: det ekonomiska läget hos Tysklands grannar – Ryssland och återstoden af det forna Österrikisk-Ungerska kejsardömet – hvilket förut voro Tysklands bästa kunder, gör det nu omöjligt att återupplifva handeln med dem till den omfattning som existerade före kriget; och dessa ogynnsamma fakta inverka, trots att Tyskland hittills i fråga om skadestånd icke har gjort några successiva afbetalningar i en utsträckning som ens tillnärmelsevis kan motsvara de mest moderata fordringar för uppgörelse med de allierade. Om och när dessa fordringar realiserar i betalningar, komma svårigheterna för budgeten och handelsbalansen att afsevärdt ökas — — —

The memorial by Mr Dick nr29b

+ Ingen kunde vara mera förvånad öfver det kyliga mottagandet ^{x)} än exkejsaren själf. Hans ankomst vid en så olämplig tidpunkt och det grundliga fiasko som statskuppsförsöket gjorde, ha gjort ett mycket pinsamt intryck på hans anhängare. Man antar att exkejsaren låtit förleda sig till det öfverilade steget af monarkisterna i Österrike som icke bedömt situationen i Ungern riktigt, och att särskildt de forna ärkehertigarna och grefve Berchtold, som uppehålla sig i Schweiz, ha förmått honom att företaga den misslyckade påskutflykten.

(senare:) Från Wien meddelas, att exkejsaren alltjämnt uppehåller sig i Steinamanger, omgifven af en stor hedersvakt af officerare och trots regeringens enträgna uppmaningar vägrar att lämna Ungern. Han lär ha för afsikt att våga lifvet (- sitt eget och tusentals andras) för att återvinna Ungerns kungatron. Exkejsaren ämnar idag (30 mars) i spetsen för (med andra ord bakom) öfverste Lehars 1400 ^{x)} och han som ändå hade klädt ut sig i fältmarskalksuniform med ordnar och allt!

man marschera mot Buda-Pest, införa militär diktatur och låta utropa sig till konung. Han räknar med att 10 procent af arméén stå på hans sida.

Härvidlag torde både den stora Ententen och den "lilla" – Jugoslavien, Tjeckoslovakien och Rumänien – vilja ha ett ord med i laget. Den senare kommer redan med starka hotelser som få ökad betydelse derigenom att trupper marschera upp vid ungerska gränsen. En medlem af kabinettet i Belgrad har till Vossische Zeitung yttrat: Syslaviska politiska kretsar ha redan under längre tid med uppmärksamhet följt Ungerns hållning. Här hyser man icke något tvifvel om att försöket att smuggla in en Habsburgare till Ungern skett i godt samförstånd med ungerska ansvariga kretsar. Vi afvakta nu närmare underrättelser. När vi erhållit sådana komma vi i intim öfverensstämmelse med Tjeckoslovakien och Italien fatta beslut för att afvärja Habsburgsfaran. "Stora" Ententen har, som redan nämnts förklarar att Habsburgarnas återvändande på Ungerns tron kommer

The memorial by Mr Dick nr29b

att betraktas som krigsorsak. — Arma Ungern fördömda furstepack^{x)}

Om den industriella krisen skrifver en högertidning, (i allmänhet anglophob:)

— — — ”Då det är lärorikt för oss att taga del af de engelska arbetarledarnas sunda och praktiska syn på förhållandena, må här anföras det viktigaste resultatet af fackföreningarnas konferens.

För det första fastslog att den stora majoriteten af fackföreningsledare i England äro af den bestämda uppfattningen att en streikpolitik endast kunde leda till olycka och elände för arbetsklassen. Förslag som framkommit om ”direkt aktion” af de för samhället viktigaste arbetargrupperna afvisades därför helt och hållet. I stället resolverade den parlamentariska kommittén att bästa sättet att komma till rätta med de svåra frågorna var att både arbetare och arbetsgivare distriktvis höllo konferenser hvar för sig och vidare samfäldt för att öfverlägga om situationen på ett vänligt och förtroendefullt sätt i

^{x)} se X sid 33

händelse af behof före konfliktens tillspetsning använd samhällets medlingsinstitutioner.

I anslutning härtill skrifver en engelsk arbetartidning, som är språkrör för de mera inflytelserika arbetarledarna att mönstergilla förhållande icke kunna tänkas i en atmosfär af streiker och lockouter, men bättring kan ske, om förståelse och god vilja få vara rådande bland all i industrien verkande krafter, från de högsta till de lägsta. Samtidigt har ledaren för det engelska arbetarpartiet i underhuset, Clynes, i en ekonomisk tidning. ”Imperial Commerce” dragit i härnad med den uppfattningen, som propagerats af socialisterna, att om hvarje arbetare gjorde mindre, inskränkte arbetstiden ytterligare etc, så skulle det bli mera arbete för arbetarna i sin helhet. Om så hade varit fallet, skrifver Clynes, hade det icke behöft vara någon arbetslöshet nu, eftersom arbetarna under senare tiden förkortat arbetstiden och producerat mindre. (bra, british common sense)

(se X sid 29)

The memorial by Mr Dick nr29b

X Så lät det den 30de Mars. Idag, den 2^{dra} April får man veta att Horthy öfverlämnat makten i exkejsarens händer. Flera garnisoner ha hyllat exkonungen. Myndigheterna på olika platser ha hyllat exkonungen och trupperna marschera mot Buda-Pest. Befolkningen förenar sig under entusiasm med dem. Konungens porträtt bäres i spetsen tör tåget.

Andrassy har utnämnts till konseljpresident. Han har skickat ett ultimatum till Buda-Pest, mot hvilket 15000 man under befäl af öfverste Lehar står färdiga att marschera för att återinsätta konung Karl på tronen.

Genom händelserna i Ungern ser det ut som om Wien är allvarsamt hotadt. För de trupper som ställt sig på konung Karls sida kommer framryckningen mot Buda-Pest att bli en barnlek, och sedan Buda-Pest väl besatts kommer monarken utan tvifvel att fordra framryckning äfven mot Wien. Den lilla försvarsarmé Tysk-Österrike råder öfver kan icke lägga några hinder i vägen. Med sex timmars marsch kan österrikiska gränsen uppnås.

(Enligt en länge förberedd plan kommer man att iföra de ungerska soldaternas österrikiska uniformer som de terroristiska trupperna norpat ur Furstenbergs tyghus, och så kommer man att påstå (----- i ----- ?) att det är den österrikiska arméen som återfört kejsar Karl till Wien)

Så långt fröjd i hjärtan och pokaler hvori dock icke så litet malört indryper genom underrättelsen om att Tjecko-slovakien, Jugoslavien och Italien enats om gemensamt uppträdande mot exkonungens återinsättande på tornen och att konseljpresidenten Brand sändt ett cirkulärtelegram till Frankrikes representanter i utlandet hvori framhålles att den franska regeringen redan klart och tydligt låtit förstå att den motsätter sig en habsburgsk restauratin under alla förhållanden.

(Tidningarna äro i dag (den 2 Mars) fulla med telegram, fulla med telegram, det ena motsägande det andra om Kalles påskafärd – det ska bli intressant att se om ungrarna kunna slå ryssarnas världsrekord i lögnaktighet ^{x)}

^{x)} Entschuldigen Sie Herr Moses ^{xx)} die sind doch der

”champion of the World!

^{xx)} Ich meine Mickel

The memorial by Mr Dick nr29b

Den ungerska professor Robert Gragger, som för när-varande vistas i Stockholm som föreläsare säger att det habsburgska äfventyret antagligen blir af kort varaktighet. Det torde nämligen vara alldeles uteslutet att Tjecko-slovakien, Jugoslavien och Rumänien – den "lilla Ententen" – skulle finna sig i att Ungern åter komme under en konung som för ett par år sedan aflagt en högtidlig ed på att skydda och bevara dess dåvarande gränser; det skulle innebära ett direkt hot mot de landförvärf nyssnämnda länder vid fredsslutet gjorde på Ungerns bekostnad. Härtill kommer att kejsar Karl ej, såsom fallet var med konung Constantin af Grekland, återvänder till sitt land på inbjudan af sitt folk. Läget är i själfva verket sådant, att om en folkomröstning komme till stånd skulle kejsaren med all säkerhet få en stor majoritet emot sig. Det habsburgska huset har under århundraden förtryckt Ungern och blotta tanken på att landet nu efter sin nyss vunna frihet åter skulle vilja gå under oket är rent absurd.

De som stå bakom äfventyret äro först och främst magnaterna med Eszterhazy, Hunyadi och Andrassy i spetsen. Genom en habsburgsk restauration hoppas de få sina intressen tillgodosedda och af liknade motiv har det klerikala partiet slutit sig till dem; det är ganska betecknande att ärkebiskop Csernok helt nyligen lät ut-sända en skrifvelse, hvori anbefalldes att särskilda böner för exkejsaren skulle läsas i alla landets kyrkor. Slutligen har Karl också på sin sida en del af arméen, framför allt de forna ungerska officerarna.

Själf torde kejsaren knappast tagit någon aktiv del i intrigerna, snarare då hans gemål, kejsarinnan Zita – – – – Men när väl planen mognat har han, med den impulsivitet som i Österrike och Ungern skaffat honom namnet "Karl der Plötzliche"^{x)} mottagit den roll som man anvisat åt honom. Han har därmed gjort Ungern stor skada och själf skall han knappast skörda någon ära af företaget.

^{x)} Der "Seh-Adler"

The memorial by Mr Dick nr29b

Det kan leda till svåra oroligheter och kaos i det inre, men aldrig, som jag nyss påpekat, till att han varaktigt kommer i besittning f Ungerns krona.

Kuppen har misslyckats ^{x)}! På bangården i Steinamanger har sedan i går (31 Mars) ett tåg stått klart med den förutvarande ungerska kungens salongsvagn och väntat på order: Buda-Pest eller Österrike? Det torde bli den sistnämnda ordern som kommer till utförande. Man väntar bestämdt att kejsar Karl i morgon skall återvända till Schweiz från sin påskutflykt som slutat som ett dåligt aprilskämt. Under gårdagen och idag ha till regeringen i Buda-Pest riktats hänvändelser både från stora och lilla Ententen i sådan form att man förstått, att det var allvar med hotet om krig och ekonomisk blockad mot Ungern för den händelse Habsburgaren icke sändes tillbaka. Ingen har under sådana förhållanden vågat taga ansvaret för exkonungens återinsättande i sina forna rättigheter, och

^{x)} lika grundligt som Kappkuppen

han själf har, förvånad och öfvergifven af dem som lofvat stå honom bi, måst böja sig för fakta och uppgifvit försöket att återvinna den tusenåriga Stefanskronan, åtminstone för denna gång (för alltid. Gör dig inte några illusioner, du har gjort dig löjlig, och det kommer att hänga i)

Exkejsaren skall nu hemforslas till Schweiz för vidare befordran till Spanien.

Den franska opinionen förefaller framför allt behärskad af fruktan för att en restauration af habsburgarna skulle öppna vägen för monarkiska restaurationer i Tyskland – – – Petit Parisien tror, att exkejsaren blifvit uppmuntrad från Vatikanen och konstaterar att man därstädes hade kännedom om hans företag, innan telegrafens kunde ha bragt nyheten därom till Rom. Tidningen konstaterar äfven att den huvudsakliga organisatören af komplotten är den pangermanisktiska Grefve Andrassy och att de andra konspiratörerna äro agenter mellan de hemliga monarkistiska organisationerna i

The memorial by Mr Dick nr29b

Bayern, Österrike och Ungern, agenter mellan Ludendorff och Horthy. Betecknande är också att den monarkistiska agitationen åter träder fram i Kroatien och Slovenien. Kronprins Rupprecht af Bayern som jämte Ludendorff bor intill München väntar på en signal för att följa Karls exempel. (detta har tydligen skrivits före pannkakan)

Pertinax skrifer i Echo de Paris : Allt detta kommer sig af Wilsons ideologier och af hans fredstraktat, då han inbillade sig att allting skulle bli bättre i Centraleuropa när dessa suveräner och härskande klasser väl blifvit afsatta. Denna alltför naiva idé har uppenbarligen gjort bankrutt.

Forum skrifer om samma Wilson:

Det kanske mest anmärkningsvärda som förekom i samband med presidentskiftet i Förenta Staterna var den storslagna hyllning som ägnades Wilson af folkmassorna när han, efter att i kapitolium ha öfverlämnat presidentskapet åt Harding, som privatman drog in i sitt nya hem. Äfven hans bittraste motståndares ton mot honom har småningom ändrats, och af pressens uttalanden

framgår tydligt att hans mäktiga verk redan börjar få den uppskattning som slutligen kommer hvarje stor personlighets insats till del. Vare sig han blir i stånd att ytterligare verka i Förenta Staternas offentliga lif eller icke, synes men inom alla kretsar börja inse och erkänna, att hvad han grundlagt och uträttat i sig själft, med naturnödvändighetens inneboende kraft, kommer att fortsätta hans arbete. Det profeteras att hans dag kommer snarare än de flesta af hans trognaste kunna hoppas, vare sig han får lefva för att bevittna det eller icke. (bra) — — — — — Den nya presidentens budskap framhållande Förenta Staternas plats i världspolitiken måste anses beteckna att den isolering, ur hvilken landet bringades genom Wilson, oåterkalleligen hör till det förflutna. — — — (berömmande ord om den nya utrikesministern Charles E. Hughes) — — Den nya amerikanska utrikesministern

(fortsättning sid 1 memo 30 a)

The memorial by Mr Dick nr29b

X (Poincarés tal, fortsättning från sid 98)

— Ja det är visst och sant att man manade till krig. När Wilhelm får meddelande om den uppståndelse som Österrikes ultimatum förorsakat i Belgrad, skrifer han i marginaler på telegrammet: Hvad Serbien, denna så kallade stormakt, visar sig vara för en ihålig företeelse. Alla de slaviska staterna äro likadana. Man måste ta ordentligt itu med detta slödder”. Och när Grefve Tchirschky rapporterar att grefve Berchtold låtit tillkalla Rysslands chargé d'affaires för att öfvertyga detta land om sina goda afsikter, kommenterar kejsaren äfven detta telegram på följande sätt:

”Fullkomligt öfverflödigt. Det kommer bara att göra intryck af svaghet och ursäkter. Något som är alldeles på tok gentemot Ryssland och absolut bör undvikas. Österrike har sina goda skäl för sitt handlingssätt och bör icke tillåta att det så att säga ställes under diskussion. Tyskland fortsatte alltjämt att upphetsa Österrike.

Den 25 telegraferade grefve Szögyeni från

Berlin till Wien: ”Här antager man allmänt att Serbiens enligt förmodan afböjande svar (man trodde som synes, icke på ett antagande, man ansåg noten vara allför strängt hållen för att man skulle behöfva frukta en fredlig lösning) kommer omedelbart följas af vår krigsförklaring, kombinerad med en militär aktion — — — Man tillråder oss här på det ifrigaste att genast gå till verket ock ställa världen inför ett fullbordat faktum — — —

— — — Den 22 Juli afsände furst Lichnowsky en rapport till Berlin, hvilken meddelar att sir Edward Grey uttryckt en önskan om att Österrike måtte respektera Serbiens värdighet som nation. ”Existerar icke” skrifer Wilhelm. ”Frågan angår icke Grey. Det är h. m. Frans Josefs ensak. Hvilken kolossal britisk fräckhet”. — — — Den österrikiska noten har har delgifvits England; Sir Edward Grey har yttrat till tyska ambassadören att den öfverträffade allt hvad han dittills hade sett och att ”ett land som kunde antaga dylika kraf skulle upphöra att räknas som själfständig stat”.

The memorial by Mr Dick nr29b

”Dess bättre” skrifver Wilhelm, ”Det är heller ingen stat, det är bara en skara dumbommar”^{x)}

— — — (utredning af Italiens förpliktelser såsom medlem af trippelalliansen) — — —

— — För ett ögonblick komma Italiens hållning och Serbiens oförmodade medgifvanden kejsar Wilhelm att tveka.

— — — Då Trubetzkoj som tillhörde tsarens närmaste skulle ådraga sig ett tungt ansvar om det, efter Serbiens förödmjukande svar, framkallade en europeisk konflikt, gör Wilhelm följande enkla anmärkning: ”Det är också hvad som mest bekymrar mig sedan jag läst Serbiens svar” d. v.s. att Österrike skulle synas bära ansvaret. Men då Chalin vidare rapporterar att furst Trubetzkoj sagt: ”Vi tro dock säkert att kejsaren af Tyskland kommer att ge Österrike det goda rådet att icke spänna bågen för högt, utan erkänna Serbiens goda vilja och låta skiljedomstolen i Haag afgöra tvistepunktera”, så utbrister Wilhelm:

^{x)} man tror sig höra en halffull underlöjtnant – eller en Cameroonofficer

”Dumheter! Det där är bara fraser för att kasta öfver ansvaret på mig, men det vill jag inte veta af. Och han är i själfva verket så fast besluten att söka välta öfver detta ansvar på Ryssland att hans kansler Bethmann-Hollweg den 28 Jan telegraferade till Tschirschky: (telegrammet framhåller faran af att få Europas samlade opinion emot sig) — — — ”Det är därför af största vikt att skulden för konfliktens eventuella utsträckning till de stater som icke äro direkt intresserade i frågan i alla fall må återfalla på Ryssland. Det gäller bara att finna den form under hvilken Österrike kan nå sitt mål, det vill säga göra slut på den proserbiska propagandan utan att framkalla ett allmänt krig och att, om detta krig icke kan undvikas (Serbien måste ju få intas äfven om detta skulle leda till världskriget, eller hur), söka föra det under för oss bästa möjliga vilkor”. Dagen efter Serbiens svar hejdar sig således Tyskland en sekund vid den afgrund mot hvilken det har trängt fram Österrike. Men istället för att tala rent ut i Wien, så tillråder man fort-

The memorial by Mr Dick nr29b

farande ett "mildt våld" och en militär ockupation af Belgrad. — — — Man låter den Österrikisk-Ungerska regeringen förklara Serbien krig, och hvad man framför allt tänker på är att afvälta det ansvar man tillskyndat sig på Ryssland och att förbereda den förfalskning af historien som man sedermera försöker sätta i gång genast från fiendtligheternas begynnelse.

Denna taktik kommer klart till synes i den telegramväxling som nu började mellan Wilhelm och Nikolaus. Den har med åtskilliga luckor och omvända data återgifvits i Tysklands blå bok. Den 28 Juli, efter Österrikes krigsförklaring till Serbien, telegraferar tsaren från Petershof till tyska kejsaren: "jag är glad att du återkommit till Tyskland och ber dig i detta viktiga ögonblick komma till min hjälp. Här i Ryssland råder en oerhörd indignation, som jag fullkomligt delar öfver den låga krigsförklaringen mot det svaga Serbien. Jag torde snart icke kunna motstå det tryck som utöfvas på mig, utan blir förmodligen nödsakad till att vidtaga en del ytterlighetsåtgärder

som måste leda till krig. För att förebygga olyckan af ett europeiskt krig ber jag dig som min gamla vän göra allt som står i din makt för att hindra din bundsförvandt från att gå för långt.

— Wilhelm läser och kommenterar telegrammet. Han sätter två utropstecken för "den låga krigsförklaringen" och tillägger: "Ett erkännande af hans egen svaghet och ett försök att tillägga mig ansvaret för kriget. Telegrammet innehåller en dold hotelse och en anmodan som närmast liknar en befallning att hejda min bundsförvandts arm: Och trots tsarens bön afsänder Wilhelm det telegram som han själf tidigare på dagen förberedt för att i Nikolaus ögon ursäkt Österrikes aktion: jag har med den största oro erfarit det intryck som Österrike-Ungerns frammarsch mot Serbien har framkallat i ditt land. Den samvetslösa agitation, som under åratal bedrifvits i Serbien, har nu ledt till det afskyvärda attentatet för hvilket ärkehärtig Frans Ferdinand fallit offer.

The memorial by Mr Dick nr29b

Utan tvifvel är du enig med mig om att vi båda, likasåväl som jag och alla öfvriga härskare (med guds nåde), ha ett gemensamt intresse af att fordra att alla medbrottslingarna i detta fruktansvärda mord bli straffade efter förtjänst” (Nu godkänner han Österrikes bestraffning af det undergifvna Serbien och försöker i afsikt att skrämma Nikolaus, åkalla kejsarens och konungens solidaritet) – – – med tanke på den hjärtliga vänskap som så innerligt förena oss båda^{x)} har jag sedan länge uppjudit hela mitt inflytande för att förmå Österrike-Ungern till en lojal och tillfredsställande öfverenskommelse med Ryssland. Vi skola få se hus Wilhelm, långt ifrån att göra några af sina bebådade ansträngningar tvärtom på allt sätt sökte utfundera hur han skall kunna undvika de vägar till försoning som föreslås från England och Frankrike. Hvad som emellertid för ögonblicket

^{x)} Stackars Willy! Det måtte ha känts kusligt då underrätelsen kom att vännen Nicky mördats
af vännen Lenin

är anmärkningsvärdt att tsarens telegram anlände till Berlin den 29de Juli klockan 1 på morgonen och att Wilhelms icke afgick förrän samma natt kl 1.45. I hvita boken har man emellertid vändt om ordningen för de båda aktstyckena, för att det skall se ut som om det var Wilhelm som hade telegraferat först och Nikolaus som hade svarat. Men man har gått ännu längre. Man har i hvita boken utelämnat det svar från tsaren hvilket afgick från Petershof den 29de Juli kl. 2.30 och som är af den allra största betydelse, ja af en sån betydelse att det förklarar den hvita bokens tystnad. — ”Jag tackar dig”, säger tsaren, ”för ditt försonliga och vänliga telegram, i synnerhet som din ambassadör i sina officiella meddelanden har användt en helt annan ton. Jag ber dig klargöra orsaken till denna skiljaktighet. Det bästa vore att underställa konferensen i Haag det Österrikisk-Serbiska problemet. Jag litar på din klokhet och din vänskap. ”Din trofasta Nicky. Betrakta detta telegram! Vi

The memorial by Mr Dick nr29b

ha den 29 Juli. Man har förklarat krig mot Serbien. Belgrad har blifvit bombarderad. Tysklands ambassadör för ett hotande språk i St. Petersburg. Och likväl föreslår tsaren Wilhelm att den österrikisk-serbiska tvisten skall lösas af konferensen i Haag. Längre kan man inte gärna gå i försonlighet. Hvad svarar då tyska regeringen? Bethmann-Hollweg telegraferar ögonblickligen till ambassadören i Ryssland: -- Förklara omedelbart för Sasonov den påstådda motsägelsen mellan edra yttranden och Hans Majestäts telegram. Hvarje tanke på konferensen i Haag är naturligtvis utesluten i förevarande fall" Konferensen i Haag utesluten; hvarje internationell konferens utesluten; hvarje bemedling utesluten: sådan var Tyskland vilja ---

--- Vi (franska regeringen) hade den 25 aug tillrådt Serbien alla medgifvanden som voro förenliga med dess värdighet, och härutinnan understöddes av af engelska och ryska ministrarna --- men plötsligt blef vår fredsverksamhet förlama ge nom den befallning som Tysklands

kansler den 23de utfärdade till alla sina sändebud: "Denna affär rör sig om en fråga som bör afgöras mellan Österrike och Serbien". Och vid sir Edward Greys förslag om en fredssyftande samverkan mellan kabinetten i London, Berlin, Paris och Rom drog sig Tyskland, som likväl förut påstått sig hylla medlingsprincipen, genast undan, afböjde hvarje tanke på en konferens och motsatte sig till och med en sammankomst mellan ambassadörerna. Genast efter sin ankomst till Paris hade Viviani telegraferat till Paul Cambon för att bedja honom uppmuntra engelska regeringen i dess medlingsförsök ---

--- Den Österrikiska regeringen hade afböjt Sasonovs försök till ett närmande. Då sir Edward Grey erhållit kännedom om detta afslag återupptog han genast idéen om de fyra opartiska makternas vänskapliga intervention. Nu upprepades samma komedi i Berlin. Tyska regeringen hade ingenting principiellt att invända mot en intervention men ville icke höra talas

(fortsättning + sid 83)

The memorial by Mr Dick nr29b

(Fortsättning från Memo 29. a sid 50)

Om dessa eftergifter gjordes skola vi dagen efter få se ett annat Tyskland i full beredskap att på det ekonomiska området försöka sig på den imperialism som det icke lyckats förvekliga inom politiken – – – Vi ha rätt att vända oss till Tysklands magnater på industriens, handelns och finansernas område och säga till dem: Genom det fördrag ni undertecknat har ni satt alla era tillgångar i pant. Ni talar om utländska lån, men ni har andra betalningsmedel grufvor, järnvägar och kronodomäner. Ni måste mobilisera alla era betalningsmedel. Tysklands alla resurser måste tagas i anspråk.

Briand uttalade sin harm öfver att Simons gjort sig till tolk för en förgiftad opinion, då han vågar fälla yttrandet att det ~~att det~~ icke var därför att Frankrike var brottsligt som det fått betala efter 1871, utan därför att det var besegradt. Simons vågade tvifvelsutän icke tillägga: "Det äro icke vi"^{x)} Den stora olyckan med nederlaget för tyska

^{x)} sådana ynkryggar äro väl dock ej tyskarna att de gifvo allt på båten utan att vara besegrade

folket är att nederlaget psykologiskt icke var tillräckligt stort. – – – Våra soldaters närvaro i Ruhrort. Duisburg och Düsseldorf påminner tyskarna om att någonting inträffat sedan 1871. Måtte deras närvaro ha sådan nytta med sig att den är tillräcklig – –

– – – Man kommer att söka förgifta tyska folkets sinnelag, men om det har en klar uppfattning af sitt eget intresse, skall det inse, hurudana de män äro, som för att få behålla sina vinster och divideder vid deras förra storlek, icke önska att Tyskland betalar sin skuld. Den dag, då tyska folket förstått detta, skall ett närmande bli möjligt och kombinationen kunna uttänkas.

Efter en lifvlig debatt om Londonkonferensen har franska kammaren med 491 röster mot 66^{x)} antagit dagordningen, hvori uttalas förtroende till att regeringen i samförstånd med de allierade skall genomföra effektiva straffåtgärder för att erhålla positiva resultat i enlighet med Frankrikes rättigheter, vare sig det rör sig om afväpningen, skadeståndet eller de skyldigas bestraffande

^{x)} således med öfverväldigande majoritet

The memorial by Mr Dick nr29b

I sina "studier från Frankrikes förödda provinser" skriver Martin Roch^{x)}:

— — — De tyska kapitalisterna och industrimännen sände sina knektar i Frankrike för att förstöra de franska fabrikerna och koltillgångarna^{xx)}. Det lyckades utmärkt. Knektarna fingo visserligen smörj till sist, men i Tyskland låta nu kapitalister och industrimän hela den intakta tyska industrien arbeta för högtryck och vräka ut sina produkter till underpris öfver hela världen. Frankrike ännu halft förlamadt af det vällyckade dråpslaget, märker det alltför väl. Om nu Tyskland tvingades betala hela sin skuld till Frankrike skulle den franska industrien om några få år vara återställd igen, och ett af Tysklands förnämsta krigsändamål förloradt. Tyskland försöker därför slingra sig undan sin skuld för att istället använda sina pengar till nya investeringar. Ändamålet med det ekonomiska krig som

^{xx)} Ett rekord i skändlighet

^{x)} Efter en hårresande beskifning af förödelserna i de utplundrade och härjade nordöstra provinserna

Tyskland nu för är att ge Tyskland andrum några år – för att sedan börja på nytt det militära kriget. Enda medlet att bevara freden är alltså att tvinga Tyskland betala intill sista skärfvan sin skuld till det folk det öfverfallit"

Detta är den franska synpunkten. Lösningen af alla dessa problem är afgörande, inte för Tysklands öde, utan för Frankrikes. De ha naturligtvis sitt intresse äfven för människor^{x)} som äro roade af spekulationer öfver så overkliga ting som rätt och orätt – — —

Sådana oroliga frågor gör man sig under dessa oroliga dagar i Frankrike. Spörsmålet gäller huruvida det franska folket skall stoppas i sin trägna möda att af de härjade provinserna skapa nytt land med ett nytt lif...

(Det måtte kännas läskande för tyskarna att bli tvingade att återuppbygga hvad de förstört och klämma fram hvad de stulit!)

I en ledare om Världskriget, freden och skadeståndet skrifver Dagens Nyheter:

— — — Wilson rycktes upp ur sina drömmar om en förlåtelsens och försoningens fred. Han ville

^{x)} efterblifvna dummerjönsar

The memorial by Mr Dick nr29b

att den skulle slutas omedelbart och kallade alla jordens folk till medlemmar och medarbetare i Nationernas förbund för rätt och frihet för alla. Han väcktes af en salva från den franska fredsdelegationens kulsprutor och såg sig förvånad omkring i verkligheten. Hvad han upptäckte var i själfva verket ingenting annat än detta enkla faktum att "kriget" icke var slut i och med fiendtligheternas inställande. Det var icke endast förbittringen från den blodiga kampen som lefde kvar och som tog sig ett ett barbariskt uttryck till exempel i blockadens upprätthållande längre nödigt. Förföljelsen af fienden, som Tyskland genom sin hastiga kapitulation lyckats få inhiberad ute på slagfältet, fortsattes efter vapenstilleståndet för att urståndsätta att inom öfverskådlig tid företaga ett nytt anfall. Wilson trodde icke på nödvändigheten af reala "garantier" sedan den militära kasten störtats och det vilseförda tyska folket blifvit herre i eget V hus under en demokratisk-republikansk re-

gim.^{x)} Det låg i sakens natur att Clemenceau skulle bli den Amerikanska delegationens hufvudmotståndare i denna meningsbrytning om det bästa sättet att trygga Europas framtida fred: Frankrike ansåg sig efter hvad det genomgått sedan 1914 ha rätt att fordra ett dess säkerhet icke äfventyrades af den Amerikanska presidentens välmenande men något naiva människouppfattning. Clemenceau fortsatte därför förföljandet af fienden med en kall och obeveklig energi, och om han visserligen icke lyckades i sina djärfvaste planer, så har han dock vunnit det väsentliga i ett viktigt afseende: Tyskland är afväpnadt. Det har kräft lång tid och först inom de närmaste månaderna väntas operationen vara fullt genomförd. Men samtidigt tar kampen mellan Tyskland och de allierade ny fart på ett annat område: förhandlingarna om skadeståndet har kommit i ett afgörande skede. De beteckna världskrigets

^{x)} (Wilson misstog sig; funkerismen var ej störtad, det tyska folket ej vilsefördt – det hade vädrat geschäft – och tysken duger ej till att vara herre i eget hus)

The memorial by Mr Dick nr29b

sista fas. Då den är genomkämpad och Tyskland har börjat att lojalt fullgöra sina skadeståndsförpliktelser, föreligga förutsättningarna för fredstillståndets återinträde. Tyskland kan redan vid delegerad församlingens sammanträde i nästkommande september vinna inträde i Nationernas förbund – – –

– – – Man har att betrakta den nuvarande situationen som en följd af världshistoriens största krig och skadeståndsfrågas behandling af de allierade som ett uttryck för deras erfarenhet af tysk politik sedan år 1914 (och äfven dessförinnan – der lugen – hafte (ochs?) – detta gäller icke blott den tyska politiken utan tysken i allmänhet)

Briand har i en interview i New York Herald icke kommer att vinna Amerikanska folkets sympati genom att söka undgå uppfyllandet af sina ekonomiska förpliktelser och framhöll att det med eller mot sin vilja skulle bli tvunget att honorera sin underskrift, då tecknen på dess välstånd visa att dess påstående om bristande tillgångar är simulation.

– – – Inför det frikostiga erbjudande som framfördes i London, hvilket representerade stora uppoffringar, särskildt för Frankrike, kommo tyskarna med siffror som icke ens förtjänade granskning. Briand framhöll vidare huru föga allvarligt de tyska förslagen voro menade, då Simons efter en blott hotelse från de allierades sida efter tre dagar tredubblade den totalsumma som först framförts såsom den yttersta gränsen för Tysklands betalningsförmåga – – –

– – – Tyskland räknade i London på oenighet mellan de allierade och räkna nu på en ändring i Amerikas politik, men Hardings budskap hade på denna punkt redan medfört en första stor misräkning för dem.

Från Berlin telegraferas d. 23 dje Mars:

De allierade ha begärt att Tyskland den 23 Mars skall betala en milliard guldmark. Enligt hvad Vossische Zeitung erfarit, har tyska regeringen beslutat att vägra fullgöra denna betalning som fordras af skadeståndskommissionen. Meddelandet om afslaget kommer att lämnas i en not som

The memorial by Mr Dick nr29b

som skall öfverlämnas på onsdag (d. 24 mars)

I franska pressen har under de senaste dagarna meddelats att Frankrike har för afsikt att ur tyska riksbankens guldbehållning lägga beslag på den summa, en milliard guldmark som skadeståndskommissionen fordrar af Tyskland. Enligt hvad som meddelas, kommer tyska regeringen att motsätta sig detta på det kraftigaste och i banknotsinnehafvarnas intresse icke frivilligt utlämna guld

— — — ”Både finansiellt och handelspolitiskt skulle användandet af makt få beklagliga följder. Tyska riksbanken guldbehållning utgör för närvarande en milliard och något däröfver och är den hufvudsakliga täckningen för sedlarna, hvilka genom beslagtagandet af guld skulle få en våldsam värdeminskning — — —

— — — (utlandets fordringar på Tyskland belöpa sig till nära 100 milliarder mark)

Med ett med våld genomfördt ingripande från Frankrikes sida mot riksbankens guld skulle Tysklands kredit

i utlandet skadas på det allvarligaste och genom den på detta sätt framkallade störningen af importen och exporten skulle framkallas en handelspolitisk kris, hvars verkningar icke skulle inskränka sig till att beröra Tyskland.

(Som Tyskland i främsta rummet behöfver kredit för att kunna uppfylla sina ingångna förpliktelser är det att hoppas att saken skall kunna arrangeras på annat, och mindre våldsamt sätt – det blefve ej heller behagligt för frankrike att få alla Tysklands utländska kreditorer i lufven på sig)

Från Basel skrifves att sedan general Ludendorff i en artikel i militärisches Wochenblatt beskyllt Brockdorff-Rantzau för att genom sina ränker ha bidragit till Tysklands nederlag, har den senare besvarat dessa beskyllningar med ett öppet bref hvori han rättfärdigör sina egna handlingar. Han tillägger att kriget slutade med ett militärt nederlag för Tyskland till följd af den olyckliga offensiv hvilken planlades

The memorial by Mr Dick nr29b

af Ludendorff år 1918. (Tyskland blef ju alldrig besegradt i fält?)

Från Paris telegraferas den 23 Mars: I sitt svar till skadeståndskommisionen beträffande inbetalning af 12 milliarder guldmark före den första maj förklarar tyska regeringen, att den är oense med skadeståndskommisjonen i så måtto som denna uppskattade af Tyskland hittills verkställda inbetalningarna till 8 milliarder guldmark. Tyska regeringen påstår, att beloppet af dess inbetalningar stiger till 20 milliarder och begär tillsättandet af en kommission af sakkunniga för att definitivt fastställa värdet af Tysklands prestationer — — —

(Till belysning af hur Tyskland räknar kan anföras att det värderar den till Ententen utlämnade handelsflottan till 8 milliarder under det att den i verklighen var värd allra högst 2 milliarder och af Ententen uppskattades till 100 millioner. Detta är bomsäkert – se vidare härom i förra memohäftet.

Begås liknande små räknefel på öfriga poster är det lätt förklarligt att en differens på 12 milliarder kunnat

uppstå)

Med anledning af Tysklands vägran att erlægga de 12 milliarder som förfalla d. 1^{sta} Maj pågå nu^{x)} lifliga underhandlingar om de åtgärder som böra vidtagas. Skadeståndskommisjonen har förklarat att denna vägran är ett formligt brott mot fredstraktaten — Högsta rådet skall under den kommande veckan fatta beslut om nya sanktioner. Vid senatssammanträdet i går visade Briand benägenhet för att utsträcka sanktionerna till att omfatta Ruhrbäckenet och Essen.

Man åsyftar naturligtvis icke några platoniska militära demonstrationer utan beslagtagningsåtgärder som verkligen framtvinga pengar. Upptagandet af tull vid Rhen ock ockupationen af hamnarna inom Ruhrområdet kommer endast att ge litet. Man måste därför äfven indrifva de afgifter på Ruhrkolen som Tyskland nu inkasserar och som uppgå till fem milliarder om året (omöjligt, hela Tysklands stenkolsproduktion år 1913, uppgående^{x)} d. 25te Mars

The memorial by Mr Dick nr29b

till 191 millioner ton, var knappast värd 5 milliarder – hur skall då ”de afgifter” (hvad menas härmed?) som Tyskland nu inkasserar inom Ruhrdistriktet kunna uppgå till samma summa?) Man måste också komma öfverens med England om att beslagtaga alla tyska rikets sjötullar. Man har äfven undersökt Loucheurs uppslag att göra de allierade delaktiga i Tysklands ekonomiska utveckling genom att försäkra dem om andelar i dess ekonomiska konsortier

Man vet att Briand, i enlighet med sitt tal i deputeradekammaren, undersöker möjligheten af en direkt exploatering för de allierades räkning af Tysklands naturrikedomar, statsegendomar, åkerjord och grufvor. De allierade regeringarna kunna utan vidare till hvilka delar af det tyska riket som de anse lämpliga utsträcka den regim som genom artiklarna 45 och 50 upprättats i Saarbäckenet, artikel 45 säger, att som kompensation för förstörandet af franska kolgrufvor ger Tyskland Frankrike uteslutande rätt att exploatera grufvorna i Saarbäckenet.

Denna formulering är utmärkt. Den kan tillämpas på Ruhr-Westfalen eller Sachsen utan att på minsta sätt behöfva tolkas som någon yttring af imperialistisk eröfring. Men Briand säger också att han har öfvervägt att lösa frågan genom att exploatera Tyskland i kommersielt hänseende. Ententen skulle bli den tyska industriens exploateringsbolag. De mäktiga järnverken skulle, mot rimlig ersättning, arbeta af alla krafter med det råmaterial de allierade skulle lämna, men rätten att exportera produkterna skulle uteslutande tillhöra de allierade. Skadeståndskommissionen skulle erhålla hufvud-parten af de stora afkastningarna de tyska bolagen sedan två år utdela till sina aktieegare. Detta skulle ordnas genom att höja arbetarnas lön och det förefaller troligt att tyska arbetarpartiet skulle gilla denna ententens politik mot den tyska finansvärldens och industriens feodalism se X sid 17

Tysklands vägran att betala den milliard som det skulle

The memorial by Mr Dick nr29b

ha erlagt d. 23 betraktas som ett nytt bevis på dålig vilja äfven af tidningar af yttersta vänstern, såsom Journal du People, hvilken yttrar: "Regeringen i Berlin komprometterar på detta sätt Tyskland, låter det spela den bofaktika rollen af bedräglig gäldenär och rättfärdigar de nya sanktioner som de allierade skola tillgripa.

Debatten om budgeten fortsätter i senaten. Alla talare konstatera den bjudande nödvändigheten för Frankrike att göra sig betaldt genom att ta panter i Tyskland och stödja sålunda Briand i hans tes om att man bör skaffa sig betalning af den besuttna feodalklassen (inclusive stor-industrien) i Tyskland (just det – hvarför inte^{x)} pålägga en starkt progressiv inkomstskatt, hvars hela utbyte skall öfverlämnas till Ententen för gäldande af krigsskade-ersättningen – detta tycker jag är sundt tänkt)

– – – Inkomst och förmögenhetsskatten i Tyskland är mycket mindre betungande än motsvarande skatt i Frankrike (se där!) (Osborne)

^{x)} tvinga Tyskland att –

(senare:) Skadeståndskommissionens svar på den tyska noten har den 24 Mars afsändts. I svaret heter det bland annat:

– – – Besluten att icke lägga hinder i vägen för Tysklands ekonomiska återuppbyggande har kommissionen också så länge som möjligt åhört Tyskland, i den tron att tyska regeringen skulle vara angelägen om att vidtaga de åtgärder som äro nödvändiga för ett samvetsgrant uppfyllande af de förpliktelser den enligt art. 235 åtagit sig. Det är först efter att ha konstaterat att tyska regeringen icke närde denna afsikt, som kommissionen gjort bruk af fredsfördragets föreskrifter och kräft tyskland på 12 milliarder guldmark att erläggas den 1^{sta} Maj, hvaraf en milliard guldmark borde erläggas före den 23 Mars. Då skadeståndskommissionen sålunda kräfver en milliard guldmark före den 23 Mars, stöder den sig på vissheten om att Tyskland äger tillräckliga medel att göra en dylik inbetalning.

Från London telegraferas d. 21 Mars:

The memorial by Mr Dick nr29b

”Enligt nu föreliggande meddelanden har man anledning antaga att Ententen om några månader^{x)} kommer att fortsätta sin framryckning i Tyskland. Ententens mål är Berlin.

Man är mycket missnöjd med det sätt på hvilket straffbestämmelserna nu verka. De allierade komma att sammanträda inom kort för att öfverlägga om situationen. I ambassadörkretsar, der stark opposition nu råder mot det nuvarande tillståndet, afvaktas händelsernas utveckling med stor spänning.

+ (Briand bedömer helt säkert med psykologiskt skarpsinne de tyska socialistiska och kommunistiska arbetarna rätt då han tror att de hållre mot god aflöning komma att arbeta för sina utländska fiender än mot dålig för sina inhemska – kapitalisterna – annars vore de ej tyskar) (”Hvad gör ej tysken för pengar)

I skadeståndskommissionens svar på den tyska noten förklaras att det enligt bestämmelserna i Versaillesfördraget tillkommer skadeståndskommissionen

^{x)} Hvarför inte 2 maj? – måste det ske är det bäst att slå till så fort som möjligt

ensam att fastställa värdet af de leveranser och prestationer som Tyskland utfört och att skadeståndskommissionen enligt samma fördrag bemyndigas afgöra hvilka leveranser af de från tysk sida hittills utförda som kunna afräknas från de 20 milliarder mark som åsyftas i artikel 235.

Frankrikes statsskuld uppgår nu till 300 milliarder francs = 240 milliarder mark. Tysklands till 230 milliarder mark – Fransmännen tyngas således af en mer än 50 procent större skuldbörda pr. individ än tyskarna. Lägges härtill att de förra fått sina värdefullaste provinser förhärjade under det att de senares land ej lidit någon nämnvärd skada får allt den besegrade våldsmannen tvingas att klämma fram med 100-200 milliarder för att icke den förorättade segraren skall gå ekonomiskt till grunda. (tvi så'n svenska)

(Om kommunistrevolterna i Tyskland)

Berlin den 28 Mars. Under det polis angreppen mot kommunisterna i mellersta Tyskland krönts med lycka och man är i färd med att fullständigt rensa^{x)} Sachsen från

^{x)} hvarför inte ”ränsa” – strunt i stammen. Saxen!

The memorial by Mr Dick nr29b

bolsjeviker, börjar situationen i Ruhrdistriktet att bli ytterst farlig och det är med mycket dystra aningar man emotser utvecklingen af händelserna i morgon. Kommunisterne synas nämligen ämna morgondagen till en stor, hela riket omfattande aktion, som skall börja med generalstreik. Det är antagligt att sammanstötningar i morgon komma att äga rum i Berlin.

(Hoppoms att tyskarna hinna med att puckla på hvarandra på pass att fransmännen efter sin inmarsch i Ruhrdistriktet endast behöfver lägga sista handen vid verket)

— — — Kommunisterne ha eröfrat Merseburg och ha sprängt en mängd broar och byggnader i luften. De synas vara i besittning af outtömliga förråd af dynamit och vapen. (deribland kulsprutor och artilleri – hur förhåller det sig med den verkställda afväpningen? – det förefaller lite egendomligt att kanonbatterier kunnat undgå den tyska regeringens örnblick)

Tysklands vädjan till Nationernas förbund mot de straffåtgärder som de allierade för att genomtvinga

sina skadeståndsvilkor vidtagit har inte fått någon verkan och förbunds-presidenten da Cunha har, som redan meddelats, förklarat att enär Tyskland icke är medlem af förbundet, frågan ej kan upptagas af detsamma med mindre än att någon af förbundets medlemmar tar initiativ. — — —

— — — Lord Robert Cecil har emellertid i dagarna å föreningens för Nationernas förbund vägnar till engelska regeringen öfverlämnat ett memorandum i hvilket föreslås att skadestandsfrågan skall hänskjutas till en af Nationernas förbund tillsatt skiljedom, dock under förutsättning att tyska regeringen på förhand uttryckligen lofvar att betrakta skiljedomen som bindande.

Lord Cecils förslag förefaller från flera synpunkter synnerligen tilltalande. Dess realisation skulle medföra, att vår tids kanske mest kritiska internationella fråga finge en lösning i godo på rättslig väg, och skulle samtidigt vara ägnadt att i hög grad stärka Nationernas förbunds

The memorial by Mr Dick nr29b

prestige.

Om detta förslag skrifver Daily Chronicle, som står Lloyd Georges nära: Hade man utsikt till att det i förslaget förutsatta löftet af Tyskland, så skulle planen vara väl värd att tagas i öfvervägande.

(Ett sådant löfte kommer Tyskland ej att ge, emedan det skulle sätta stopp för allt schackrande – och behöfves ej håller, inte annat än jag kan se, om en af parterna i en rättstvist nekar att foga sig i domstolens utslag, måste han helt enkelt tvingas därtill, i detta fall genom de så kallade sanktionerna på Nationernas förbunds domslut)

Det lär nu vara afgjort att en ny interallierad konferens skall äga rum i Italien i medio af april, hvartill tyskarna skola anmodas att sända en delegation. I franska kretsar är man föga entusiastisk öfver denna plan, enär Tyskland hittills icke på något sätt visat sig benäget att betala eller framkomma med något anbud som Ententen kunnat antaga. – – – Stämningen i Frankrike blir för hvar dag som

går allt bittrare. I tidningarna frågas alltjämt när det steg skall tagas som möjliggör nödvändiggör för Tyskland att betala. Man frågar också Briand, hvarför han icke för de åtgärder ut i lifvet som beslutades i London för den händelse de nu igångsatta straffbestämmelserna skulle visa sig resultatlösa. Man antar alltså tiden mogen för att längs Rhein etablera en fullständig tullgräns af en annan och mera bestämd art än den provisoriska som nu består.

(Lord Robert Cecils förslag att låta krigsskadeståndets belopp och dermed sammanhängande frågor afgöras af en af nationernas förbund utsedd domstol är ovilkorligen det bästa och rättvisaste sättet att reda upp denna trassliga härfva – måtte Frankrike gå in härpå – Tysklands åsikt kan man som sagdt, strunta i.)

För att ge pondus åt domstolens utslag kunde ju äfven Amerika uppmanas att sända representanter. Hufvudsaken är att domen blir rättvis utan gynnande af någondera

parten.

Framför allt bör icke Frankrike få bli allenarådande, då det är naturligt – och forlåtligt – om dess sinne för rätten blifvit omtöcknad genom de oerhörda skändligheter för hvilka det blifvit offer.)

Om Londonkonferensen skrifver Forum:

Trots Parisbeslutet hade Tyskland icke befunnit sig i ett så gynnsamt läge i fråga om dom slutliga skadeståndsuppgörelsen sedan Versaillesförhandlingarna. Men i och med utrikesminister Simons första tal på konferensen var läget förändrat. Äfven Tysklands bästa gynnare i England stodo slagna af detta tal och mot förslaget utdömde det och förklarade sig oförmögna att förstå tyskarnas fortsatta brist på förståelse för andra folks karaktär, behof och inre krafter. Genom detta uppträdande drefvo tyskarna äfven de härvidlag mest tvekande och motvilliga bland de allierade till samförstånd rörande ställningen till de tyska förslagen och nödvändigheten att snarast tillgripa handling. Simons andra förslag räckte

inte längre, och det mottagande han fått i Tyskland synes visa att detta förslag, som, om det kommit omedelbart och icke innehållit förbehållet om Öfre Schlesien, sannolikt jämnat vägen, skulle bekämpats af de nya krafterna i den tyska politiken.

Dock, äfven om de som i de allierade länderna, särskilt öppet i England, allvarligt sträfvade efter en rimlig utförbar uppgörelse, med klar blick för det ekonomiska sambandet mellan länderna, utdömde de ursprungliga tyska förslaget och hela oskickligheten i det tyska uppträdandet utdöma de knappast mindre arten af de tvångsåtgärder som nu tillgripits och vidare skola tillgripas – – –

– – – I allmänhet synes man alltmera skola komma till insikt om att tull åtgärderna bli ytterligt svåra att genomföra och att äfven om de kunna genomföras komma de genom sina oundvikliga verkningar i de ockuperade områdena och i Tyskland icke att mycket bidra till

The memorial by Mr Dick nr29b

skadeståndet^{x)}. De kunna visserligen svårt skada Tyskland, men de komma samtidigt att i hög grad skada de allierades ekonomiska lif. I Belgien synas också af denna anledning en proteströrelse ha börjat. Det har framhåfts att från fransk sida framträder i dessa åtgärd att målmedvetet sträfvande att småningom ekonomiskt skilja Tyskland väster om Rhein från det öfriga Tyskland och sålunda förbereda framflyttning af den franska gränsen.

Detta har framkallat allvarliga funderingar i England och gett Lloyd Georg anledning till att i en Paristidning ge en varning, hvilken återigen förmått Briand att förneka hvarje sådan afsikt; ”det finnes i Frankrike icke fem på hundra som tänka på något sådant.”

(Månne det? Vore väl om det så förhåller sig)

Från Washington telegraferas den 1^{sta} mars:

På grund af rykten från London att äfven läggningar skulle pågå mellan Tyskland och Förenta staterna rörande skadeståndsbetalningen förklaras från auktoritativt håll^{xx)} att Förenta staterna gentemot Tyskland intaga

^{xx)} Harding, enligt Dagens nyheter.

^{x)} Se X sid 76 + sid 77

den ståndpunkten att Tyskland måste ta sitt ansvar för kriget och uppfylla sina förpliktelser i största möjliga utsträckning

+ Ambassadörkonferensen har den 2 april godkänt utlåtandet rörande upprättandet af en tullgräns vid Rhein. Den interallierade kommissionen har nu full befogenhet att sätta i verket de straffåtgärder som belötos af Londonkonferensen (– till den verkan de hafva kan, se föregående sida)

Petit Parisien meddelar^{x)} ett utdrag ur en hemlig rapport som skulle ha öfverlämnats till de förbundna makternas representanter och af hvilken det framgår att tyska militärer, däribland den kände öfverste Bauer, för någon tid sedan skulle ha förhandlat med Horty och i Wien öfverlämnat till honom ett bref från Rudendorff, hvari föreslagits samarbete mellan de bayerska, preussiska och ungerska monarkisterna

Samtidigt skrives från Wien att den socialistiska fraktionen i nationalrådet har inlämnat ett

^{x)} den 2^{dra} mars

The memorial by Mr Dick nr29b

lagförslag, riktadt mot den habsburska propagandan, hvilket hotar hvarje medlem af huset Habsburg – Lothringen som utan tillstånd uppehåller sig på den österrikiska republikens område med tukthus^{X)} intill 5 år. Dessa personers medhjälpare och de som icke meddela polisen sin kännedom om sådana personers närvaro straffas äfvenledes

(ofvanstående har införts i Memo på afdelningen för den tyska röran emedan det ju är tänkbart att icke Ententen kommer att blanda sig leken om några restaurationsplaner dyka upp.

X) "Intet har sedan den nya ockupationen inträffat som är särskildt ägnadt att hindra nya förhandlingar rörande en slutlig reglering af skadeståndet. Tvärtom finnes det tecken på att erfarenheten på båda håll skall leda fram sådana förhandlingar. Det finnes så mycket större förhoppningar härpå som omröstningen i Öfre Schlesien, hvilken försiggick den 21^{sta} mars gett ett så stort flertal för Tyskland

^{X)} Dit borde Ludendorff, Tysklands onda ande, skickas

att dess förblifvande under Tyskland borde vara tryggt. Och då detta viktiga industriområdets tillhörighet till Tyskland af tyskarna förklarats vara en nödvändig förutsättning för möjligheten att erlagga ett högt krigsskadestånd är ett viktigt hinder för reglering häraf sannolikt aflägsnad.

Från Washington telegraferas: De amerikanska tidningarna framhålla att amerikanska regeringen önskar att Tyskland förmås acceptera ansvaret för kriget och betala till gränsen af sin förmåga. Efter ett viktigt kabinettsammanträde utsände regeringen ett meddelande till pressen, hvori yttrades att det vore löjligt påstå att Förenta Staterna, som kämpat vid de allierades sida, skulle vilja hjälpa Tyskland att undandra sig sina förpliktelser. Förklaringen gjorde ett djupt intryck.

Vicepresidenten Coolidge har för "le Matins" korrespondent i Washington förklarat att det icke finnes någon Amerikan som skulle gå med på en amerikansk åtgärd hvarigenom Frankrikes intressen skulle skadas eller dess känslor såras.

(fortsättning nästa häfte sid. 61)

The memorial by Mr Dick nr29b

(Fortsättning från sid 90 af Poincarrés tal)

– och ehuru vi själfva icke ha vidtagit några mobiliseringsåtgärder, (!!!) beslutat mobilisera såväl här som flotta, hvilka anstalter måste vara riktade mot oss. Vi ha på grund häraf förklarat Tyskland i krigstillstånd och meddelat att mobilisering skall följa, såvida icke Ryssland inom tolf timmar upphörde med sina krigsförberedelser mot oss och Österrike. Mobilisering är liktydligt med krig. Fråga Franska regeringen om den vill förbli neutral i händelse af ryskt-tyskt krig. Svaret bör afgifvas inom aderton timmar. Den största skyndsamhet är af nöden” Telegrammet tillade i ett ännu mera kompliceradt skiffer: ”Om franska regeringen förklarar sig vilja bli neutral bedja vi ers excellens meddela dem att vi som garanti för dess neutralitet skulle fodra öferlämnandet af fästningarna Toul och Verdun, hvilka vi i så fall skola besätta^{x)}. De skulle återlämnas sedan kriget med ryssland blifvit afslutadt.

^{x)} (hvilken sublim fräckhet! – och dumhet)

Svaret på denna sista fråga bör vara här före kl. 4 lördag e.m (derefter rätter och packer eder). Betmann-Hollweg (en konstbesynnerlig tankegång denna att sedan det revanschlystna Frankrike – som bekant – med händer och fötter arbetat för att få krig, nu, då deras mångåriga dröm är på vippen att uppfyllas, skall under exempellösa förödmjukelser, hvars like väl aldrig fodrats af en fri stormakt, söka att undvika detta så länge efterlängtade krig) – – – (i sista stund synes ett närmande mellan Ryssland och Österrike vara for handen) – – – Tyskland borde sålunda icke ha ingripit annat än i sin egenskap af Österrikes bundsförvandt. När därför de båda närmast intresserade parterna äro beredda att underhandla med hvarandra, är det oförklarligt att Tyskland, om det icke önskar ett krig för egen räkning, sänder Ryssland sitt ultimatum i stället för att i likhet med alla de övriga makterna fortsätta att verka för en fredlig lösning.

Tysklands handlingssätt var så mycket oförklarligare, som tsaren, då kejsar den 31^{sta} juli telegraferat att han

The memorial by Mr Dick nr29b

kunde garantera Österrikes fredliga afsikter hade svarat honom: "Jag tackar dig af hela mitt hjärta för din intervention som ger oss en gnista af hopp att allt ännu kan sluta i godo. Praktiskt taget är det oss omöjligt att inställa våra militära förberedelser, som ha framtvingsats af Österrikes mobilisering. Men vi äro långt ifrån att önska krig. Och jag ger dig mitt hedersord på att mina trupper, huru länge Österrikes underhandlingar rörande Serbien än må dra ut på tiden, icke skola tillåta sig några som helst utmanande tilltag. I förlitande på försynens nåd ber jag om din intervention i Wien, som är nödvändig för våra rikens väl och Europas fred" – (stackars inskankte, bedragne Nicky) – – –
– – – Senare på dagen telegraferad tsaren:

"Jag har erhållit ditt telegram. Jag förstår att du måste mobilisera, men ber dig om samma garantier som jag själf har gifvit dig, nämligen att dessa anordningar icke betyda krig och att vi skola fullgöra våra gemensamma underhandlingar för våra länders välfärd och

fredens bevarande, som ligger oss så varmt om hjärtat. Vår långvariga vänskap skall med guds hjälp förhindra att det kommer till blodsutgjutelse. Jag väntar med tillitsfull ifver ditt svar

Nikolaus

Svaret hade redan afgått: krigsförklaringen

– – – Sir Edward Grey hade framställt för underhuset att Tyskland börjat ett anfallskrig mot Frankrike, att England visserligen icke hade några diplomatiska förpliktelser gentemot oss, men att en uppriktig vänskap förenade de båda länderna och att det dessutom låg i Englands eget intresse att den franska kusten icke blefve utsatt för en fiendtlig flottas anfall – – – Vid en ministerkonselj – – beslöt man att anmoda den tyska regeringen att ta tillbaka sitt ultimatum till Belgien och respektera dess neutralitet "Nekar Tyskland blir det krig" sade sir E.Grey till Cambon – – – Tyskland nekade och då Englands krigsförklaring kom, höll Bethman-Hollweg på att dratta af stolen.

Se X sid 101 (permen)

The memorial by Mr Dick nr29b

+ (Poincarés tal, fortsättning från sid 50)
om hvarken konferens eller medling. "Nåväl" svarade sir Edward Grey furst Lichnowsky, "bed er regering själv sätta upp ett förslag. Om det bara kan resultera i fredens bevarande, så skall det bli godkändt af England, Frankrike och Italien hurudant det än må vara (!^x). Detta samtal efterlämnade likväl en stark känsla af oro hos sir Edward Grey som sade att han fann situationen synnerligen allvarlig och hade föga hopp om en fredlig lösning — — —
— — — (Tysklands militära förberedelser; dess fruktan for att England skall blanda sig i leken) — — —
— — Den 30de juli besvärades den tyska regeringen likafullt af en viss oro, tydligen föranledd af sir Edward Greys uttalanden till Lichnowsky dagen förut. Tyskland hade en verklig fasa för Englands inblandning i konflikten (och ändå öfverföll det Belgien, hvilket ofelbart måste leda till krig med England — se föregaend memos). Rikskanslern hade också

^x)(längre kan man ej gå i medgörlighet)

meddelat Österrikes ambassadör den engelska ministerns anmärkningar i det han tillfogade: "Om Österrike afböjer er hvarje medlingsförslag, stå vi nu infor en sammandrabbning hvari vi, efter allt att döma icke valt komma ha Italien eller Rumänien på vår sida, men däremot få England emot oss. Vi skulle sålunda tillsammans ha att möta fyra stormakter. Genom Englands deltagande kommer den tyngsta krigsbördan att falla på Tyskland (kastet vid geld) Österrikes politiska anseende, dess vapenära och berättigade kraft på Serbien skulle kunna bli tillräckligt tryggade genom en ockupering af Belgrad eller några andra platser. Genom serbiens förödmjukelse skulle monarken stärka sin ställning såväl på Balkan som gentemot Ryssland. Under dessa förhållanden se vi oss nödsakade att på det enträgnaste anbefalla kabinettet i Wien att öfverväga antagandet af en bemedling på föreslagna arofulla villkor. I annat fall kommer ett tungt ansvar för följderna att drabba både Österrike och oss" -Ehuru

The memorial by Mr Dick nr29b

England ännu icke officiellt tagit ställning till frågan, ger likväl sir Edward Greys hållning Tyskland anledning till ett ögonblicks betraktelse af det fruktansvädra ansvar som det tillsammans med Österrike skulle dra öfver sig och ger Österrike del af sina farhågor. Men hvilken är din fredliga lösning som man samtidigt anser önskvärd? Jo, Serbiens förödmjukelse och Österrikes förstärkning mot Ryssland

På eftermiddagen samma dag telegraferade Bethmann Holleveg till Österrikisk Ungerska regeringen sin önskan (befallning) att återupptaga förhandlingarna med St Petersburg och att taga det engelska förslaget^{x)}. "Om England för öfvigt lyckas i sina bemödanden under det att Wien i allo vägrar sitt samtycke, kommer Wien därigenom att bekräfta att det absolut önskar ett krig hvare äfven vi skola deltaga. Ryssland däremot i detta fall stå utan all skuld Vi skulle på så sätt äfven gentemot vårt eget folk komma i en outhärdig situation.

— — — Men knappast har detta telegram

^{x)} i öfvervägande

afgått förr än Wilhelmsstrasse sänder ett nytt, som förelägger Tsehirscky att icke fullgöra den gifna ordern. Det är tyska generalstaben som har ingripit under förevändning att Rysslands och Frankrikes militära förberedelser icke längre tillåta några diplomatiska bemödanden, utan nödvändiggöra ett snabbt afgörande.

Samma afton hölls nemligen i Potsdam en extraordinär konselj under kejsarens presidium, i hvilken äfven de militära myndigheterna deltog. Efter denna sammankomst hade kanslern midt i natten brådstörtadt tillkallat Storbritanniens ambassadör Gaschen för hvilken han uttryckte sin fruktan att en europeisk sammandrabbning hädanefter vore oundviklig och enligt Gaschens ord erbjöd han "en hög ersättning för att tillförsäkra sig Englands neutralitet". Man var som synes alltjämt besvärad af samma anfäktelse om Storbritannien, sade kanslern, samtyckte till att förbli neutralt, vore den kejsrerliga regeringen beredd att aflägga betryggande

The memorial by Mr Dick nr29b

löften ("papperslappar") om, att i händelse af seger, icke söka någon territorial utvidgning på bekostnad af den franska kontinenten

Han nekade dock att göra en liknande utfästelse beträffande Frankrikes kolonier – – Hvad Belgien beträffade, vore de operationer som Tyskland kunde nödgas företaga därstädes beroende af Frankrikes åtgöranden.

Sådan var den afskyvärda handel som Tyskland i största hast föreslog Storbritanniens ambassadör. Ingenting kan bättre bevisa att man den 29de på aftonen, efter konseljen i Potsdam, med glädje i hjärtat hade hälsat ett krig mot Frankrike, om man endast varit säker på Englands neutralitet. Man återhölls uteslutande af sin ovisshet om engelska regeringens planer. Generalstaben ansåg icke ens detta vara ett skäl för att fördröja den stora kuppen. Klockan 1 utsände ett af Tysklands officiella organ. Lokal-Anzeiger, ett extranummer för att kungöra härens och flottans mobilisering. Det beslagtogs på order af regeringen, som genast sände de utländska ambassadörerna en

dementi. Men naturligtvis sipprade Lokal Anzeigers stora nyhet ögonblickligen fram till St Petersburg och Wien. Den ansågs i Ryssland så mycket mindre osannolik som hela Berlin samtidigt icke talade om annat än Tysklands förestående mobilisering. den 30de juli telegraferade Jules Cambon till Vivianis: "Här talas allmänt om att man vid en konselj idag på morgonen skulle ha beslutat en mobilisering, som förmodligen skall stadfästas imorgon – – – Här råder en oerhörd upphetsning.

Samtidigt telegraferade Sir G. Buchanan från St Petersburg till London: "Nervositeten har här stigit till en sådan höjd att Ryssland, om Österrike vägrar att ge med sig, icke längre kan förblifva overksam. När man nu dessutom vet att Tyskland rustar sig kan man knappast – af strategiska skäl – dröja med att göra den hittills partiella mobiliseringen allmän

Det ryska rikets väldiga utbredning och otillräckliga kommunikationer måste göra Rysslands mobilisering vida långsammare än öfriga europeiska länders.

The memorial by Mr Dick nr29b

Det var därför mer än förklarligt att nyheten om hvad som passerade i Berlin i förening med underrättelsen om Belgrads bombardemang d. 30de juli hade förorsakat en liflig bestörtning i St Petersburg. — — —

— — — (bevis för att Tyskland i hemlighet mobiliserade)

— — — Under natten hade följande telegram ankommit från Jules Cambon: Englands tvekande hållning kan medföra de förfärligaste följder enär man här (i Berlin) anser sig med framgång kunna upptaga ett krig mot Frankrike och Ryssland om dessa länder stå ensamma.

Det är uteslutande möjligheten af Englands inblandning som gör något intryck på kejsaren och hans regering och alla här intresserade parter — — — (en kurir^{x)} afsändes till England)

— — — "Af alla de upplysningar som komma oss till handa", sades det i detta bref, "framgå tydligt följande fakta: Om Tyskland vore förvissadt om att engelska regeringen icke skulle blanda sig i en konflikt, äfven om den innefattade Frankrike skulle kriget vara oundvikligt . Om Tyskland å andra sidan

^{x)} med bref till kung George

Med säkerhet visste att vår entente cordiale, ifall omständigheterna så fordrade skulle göra sig gällande ända till och med slagfälten, skulle det ännu finnas de största möjligheter för att freden icke skulle behöfva bli störd — — — som man ser ville vi i sista minuten icke låta någon möjlighet till fred undgå oss.

(Forst genom Tysklands gemena handlingssätt mot Belgien blef det möjligt for England att med full kraft ingripa — föregående memos)

— — — Med full kännedom om Tysklands hemliga mobilisering, (företagen under skyddande förkladnad af det proklamerade "kriegsgefahrzustand) beslöt den franska regeringen, som in i det sista ville iakttaga en oklanderligt afvaktande hållning och mot general Joffres råd att ännu icke ge order om mobilisering ++###

+ + + + Vi hade i detta ögonblick annu icke kännedom om de instruktioner som V. Schön hade erhållit från Bettmann-Hollweg. Det telegram som anländt till honom har emellertid dechiffrerats under kriget och lydde sålunda: "Ryssland har, i trots af vår ännu pågående medling (fortsättning sid 79

The memorial by Mr Dick nr29b

† (Poincarres tal, fortsättning från sid 40 Memo 29.a) utbrister kejsaren, ifrig som alltid. Men Österrike vet hvad det gör, när det på några dagar uppskjuter afsändandet af sitt ultimatum. Republikens president skall resa till Ryssland. Det duger icke att Viviani och han under sitt uppehåll därstädes få kännedom om Österrikes not. I så fall skulle ögonblickligen Franska regeringen kunna börja samarbeta med sin bundsförvandt for fredens bevarande och Österrikes kupp skulle kunna misslyckas – – – – –.

– – – Men hvarför denna iver att dölja saken för franska regeringen och förhindra en omedelbar rådplägning i frågan mellan oss och Ryssland? Enligt ett telegram från Tschirschky ville den Österrikisk – Ungerska regeringen helt enkelt undvika att man i Petersburg eller Kronstadt "under champagnens inflytande" (enligt Tschirschky) ingingå en förbrödring, som kunde influera på och rentaf bli afgörande för de båda makternas hållning. Men hvad hade man då att frukta af denna förbrödring? Tydligen inte en fiendtlig aktion, eftersom man själv några dagar senare förklarade

krig mot både Ryssland och Frankrike. Nej, hvad man fruktade var ett fredsförbund och ett medlingsförsök af det slag som de påföljande dagarna afslogs af Österrike, men som, om det framkommit tillräckligt tidigt utan tvifvel beredd detta land betydligt mera besvär

Vi hade ännu icke gått ut ur finska viken, då ett trådlöst telegram från vår ambassadör i Ryssland den 24de på morgonen meddelade oss en resumé af den österrikiska noten (hvilken, som bekant, afsiktligt formulerats så att den var oantaglig) – – – Viviani telegraferade ögonblickligen till London och Petersburg att han ansåg: 1:0) att Serbien omedelbart borde erbjuda hvarje upprättelse dom låte förena sig med dess ära och 2:0) begära förlängning af den 24 timmars frist inom hvilken Österrike fodrade svar; 3:0) att England, Ryssland och Frankrike i förening borde stödja denna begäran och 4:0) att Trippelententen i händelse af behof skulle undersöka möjligheterna för att få ersätta de serbisk-österrikiska funktionärerna med en

The memorial by Mr Dick nr29b

internationell domstol – –

– – Allteftersom vi närmade oss den svenska kusten anlände det ena oroande radigrammet efter det andra. Och dessa underrättelser kompletterades af de telegram som vi genast efter ankomsten till stockholm togo del af på vår legation. Vi fingo sålunda veta att von Schön hade anhållit vid Quai d'Orsay att samtliga de kraf som uppställdes vid noten skulle regleras direkt mellan Österrike och Serbien. Tyska ministern hade tillagt att en intervention från andra makter kunde få "oberäkneliga" följder. Detta innebar ett illa doldt hot och ett på förhand gifvet afslag på hvarje försök till europeisk samverkan – – –

– – – När vi på kvällen den 25te juli ångade tillbaka till "la France öfver stockholms fjärdarna under hurra rop från de omgifvande stränderna och holmarna voro vi ännu så långt ifrån tanken på ett europeiskt krig, att vi alltjämt anlöpa Kjöbenhavn och Kristiania – –

– – Om återkomsten till Paris säger Porncuri:

– – – Från den öppna vagn der jag satt vid sidan af Viviani, såg jag med en kväfvande känsla ut öfver de oräkneliga

skaror som under tillströmning från alla stadens kanter trängdes på trottoarer och refuger. Där hördes bara ett enda rop: Lefve Frankrike! "Där rådde endast en känsla, en tanke, en vilja: "Gören ännu allt hvad göras kan" sade oss Paris, "för att undvika krigets fasor. Men lyckas det icke så lita på oss. Vi vilja alla, hvar och en i sin stad, göra vår plikt".

(om kejsarens lustresor på Hohenzollern strax före krigsutbrottet) – – – Den 18 juli förfrågade sig von Jagow hos greve Wedel, som tillhörde kejsarens svit om Hohenzollerns route, i det han tillade: Då vi ju önska begränsa en eventuell konflikt mellan Österrike och Serbien. (det vill säga förvissa oss om Serbiens krossande) – bör kejsaren icke återvända alltför tidigt. Man kunde då lätt börja ana oråd. Men å andra sidan måste vi kunna nå kejsaren, om händelserna skulle utveckla sig på ett sätt som kunde föranleda oss till viktiga beslut (mobilisering) Det vore kanske därför säkrast att avsluta färden med några dagars kryssning i Östersjön

The memorial by Mr Dick nr29b

— — — (om hur Tyskland äggade Österrike till att gå på i ullstrumporna^x)

— — — Under tiden talade man i Tysklandt vidt och bredt om att man helt och hållet stod utanför Österrikes aktion och att man icke på förhand känt till notens (Österrikes oantagliga not till Serbien) innehåll. Vi veta redan att Tyskland med afsikt hade gifvit Österrike carte blanche: Det är icke desto mindre faktum att Tyskland trots alla sina påståenden i motsatt riktning, dessutom erhållit kännedom om Österrikes ultimatum innan detsamma delgafs Serbien

— — — (diverse ovederläggliga bevis härför hvaribland statssekreteraren Zimmermanns bref af den 11te augusti 1917 till von dem Busche hvari läses:)

— — De antydningar som kommit till synes i Evening News ha så till vida fog för sig att vi i själfva verket erhöllo kännedom om ultimatum ungefär 12 timmar före dess öfverlämnande till Serbien, men jag har intet som helst

X) allt med stöd af aktstycken som till en del kommit i dagen genom revolutionen

minne af att ha sagt ett ord härom till någon Amerikansk diplomat, hvarför man tryggt kan offentliggöra en dementi (Enligt Zimmermanns åsikt kan man dementera faktum bara man förtigit sanningen). ”Om däremot en sådan dementi är lämplig då man ju i alla fall icke i längden kan dölja att vi haft kännedom om aktstycket är en annan fråga”. (sicken rackare)

Österrikes röda bok af 1919 bekräftar också att tyska ambassadören redan den 21 aug. till punkt och pricka kände ultimatumets ordalydelse. Den hetsighet hvar med Tyskland sökte bevisa motsatsen ådagalägger till fullo att man var på det klara med hvilket fruktansvärdt ansvar man påtagit sig då man gjorde sig till medbrottsling i Österrikes attentat mot Serbien. Man hoppades kunna leda världen på falskt spår. Hela Tysklands plan är emellertid klarlagd i en rapport af den 18 de juli från Bayerska legationen i Berlin till München som lydde som följer: ” Så snart Österrike not

The memorial by Mr Dick nr29b

blifit öfverlämnad till Belgrad skall Preussen inleda sina diplomatiska underhandlingar med stormakterna som krigets lokalisering. Med stöd af det faktum att kejsaren är på rada i norden och att krigsministern och generalstabsenheten ha tjänstledighet (man ser hela komedien med dess uppkonstruerade alibin) skall man påstå sig vara fullt ut lika öferraskad af Österrikes aktion som de öfriga makterna, hvilka man skall söka bebringa den åsikten att tvisten mellan Österrike och Serbien endast angår dessa båda stater? Man ville med andra ord förma makterna att gå med på Serbiens förintelse. Och härom få vi kännedom genom en tysk som själf gjorde sig underrättad i Berlin för att i sin tur hålla München au fait med dagshändelserna (Jag upprepar: hvarför arrangerar man inte så att dylika farliga dokument förmedelst ett enkelt handgrepp , till exempel dränkning i koncentrerad svavelsyra i händelse af behof, kunna förintas?)

Men de sammansvurna hade icke räknat med att Serbien,

X) Sicka dumhufvuden

på förhand uppmanadt till moderation af Ryssland och Frankrike skulle visa så mycket klokhet. På bestämdt klockslag afgaf konseljpresidenten Pasjitch den 25 juli Serbiens svar, som i alla väsentliga punkter biföll Österrikes orimliga fordringar. Utan att ens göra sig mödan att med allvar lära igenom detta svar förklarade österrikes minister i Belgrad, baron Giesl, en halftimme senare de diplomatiska förbindelserna mellan de båda länderna vara afbruten och lämnade staden. Samtidigt började Österrike mobilisera. Den 28 förklarade man krig mot Serbien, den 29 var man i färd med att bombardera Belgrad. Furst Lichnowsky, Tysklands ambassadör i London skriver: "Ett enda ögonkast från Berlin hade varit tillräckligt för att förmån Grefve Berehtold att nöja sig med en diplomatisk framgång. Men man gjorde intet försök i den riktningen. Tvärtom, man manade till krig"

(fortsättning sidan 41)

The memorial by Mr Dick nr29b

Lilla Olle (som ser en af skådespelarna föreställa en berusad karl, hviskar halfhögt):mamma, den rollen spelar pappa mycket bättre (min lovas) säg mig hvad har ugglan med studenterna att göra?

Den sofver också om dagen

Då en styf oljenist skulle profspela i en bonnkyrka nere i mörkaste Småland inlede han en psalm med ett långt preludium. En gumma sa då: nog hörs de att han kan spela, men de va då för tråkigt att han skulle sitta å leta så länge innan han kunde hitta på rätt ton.

Lilla Olle (ropade genom fönstret): - Vänta lite grabbar, ja kommer strax- pappa ska bara klå mig ett spadtag

-Rekrytinstruktion. Hvad bör en soldat förbereda sig på vid en längre utmarsch

- Skoskaf.

- Direktorskan: - å sa va vi nere i Egypten å titta på pyramiderna- dom va alldeles fulla me hieroglyfer x)

- Generalkonsulinnan:- Usch fy dång så startk tänk om ni fått nåra på er!

x) för losta Reza

-(En herre springer omkring på en järnvägsstation och tittar i alla dörrar)

-Stinden : - Söker herrn restaurangen?

- Herrn, nervöst : - nej tvärtom, tvärtom

-Vår lilla flicka är verkligen underbar sa en stolt mamma till sina gäster. Hon kan härma alla människor så att man kan skratta ihjäl sig kom hit lilla Elsa och visa hvad du kan, låtsas nu att du är husan.

Den lilla tog ett steg tillbaka och halfviskade: nej, släpp mej herrn. Herrn får inte! tänk om frun kommer - ska ja kyssa herrn ja men släpp mej sen- isse så han bråkar

–den lilla älsklingen affördes ur rummet

-I barnkammaren grälades det vildt om huruvida det är tuppen eller hörnan som värper äggen. Man vädjar till store bror 7 år, som med en förakfull rynkning på på näsan at glänas dumhet, säger:

”Det är hönan som värper äggen, men tuppen som lär henne görát

- Kan bror tänka sig att i natt drömde jag att jag var död – en ohygglig dröm – och jag vaknade i ett förskräckligt svettbad

The memorial by Mr Dick nr29b

- Ja, hettan var väl stark, kan jag tro.

(Poentarrés tal) --- Den heliga samkänsla som jag hade vädjat till hade spontant sprunget fram ur alla hjärtan. Inför det gemena angrepp som hotade vårt land hade Frankrike ögonblickligen, visat sig beredt till hvarje ansträngning, hvarje möda, hvarje offer. Frankrike visste att regeringen sedan många år försökt det omöjliga för att afvärja den katastrof som nu bröt lös öfver Europa. Frankrike kände med sig sjalf att det behärskat den sorg och den grämelse som kvarstod efter 1870 års nederlag och förlusten af de båda provinserna. Det kände sig utan skuld i det brott som nu har begåtts mot mänskligheten vårt folk kunde med högburen panna rycka ut mot de slagfält där världens öde skulle afgöras. Ställd emot den tysk-osterikiska imperialismen, har frankrike i folkens ögon blifvit till en lefvande sinnebild för frihet och rätt

The memorial by Mr Dick nr29b